

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

Jaunimo Metai

Sausis - January 7, 1966

Nr. 2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

'TAIKOS OFENZYVA'

PREZIDENTAS JOHNSONAS GRIEBĖSE UŽSIENIO POLITIKOJE TOKIŲ NEPAPRASTŲ PRIEMONIŲ, KURIOS JAM DAUG PADĖJO VIDAUS POLITIKOJE. — DEJA, JO PASIŪSTI TAIKOS PILIGRIMAI GALĖJO APSILANKYTI TIK PAS TUOS, KURIE JIEMS NIEKO NEGALEJO PADĖTI.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kancleris Ludwig Erhard jau buvo Amerikos žemėje lygiai 4 val. ir 10 minučių, kai V. Vokietijos ambasadoriaus Washingtonė K. H. Knappsteino rezidencijoje suskambėjo telefonas. Svečias iš Europos tuo laiku buvo nusileidęs į pusrūsyje esančią patalpą, kuri čia paprastai yra vadinama 'recreation room', o vokiečiai ją kiek tiksliau vadina 'Bierkeller'. Ambasados spaudos referentas Schulze-Noysen pakėlė ragelį ir pranešė susirinkusiems, kad kažkas save vadinąs JAV prezidentu norįs kalbėti su Vokietijos užsienio reikalų ministerijos vyr. vertėju Heinz Weber. Paėmęs telefoną Weber suerzintu balsu pasakė "Hallo" ir ... sustingo.

Kitame vietoje gale buvo pats prezidentas L. B. Johnsonas. Jis norįs pasveikinti kanclerį. Kai susijaudinęs kancleris buvo sujungtas su prezidentu, tas šalia tokiu atveju įprastu mandagumo pareiškimu dar paprašė jam asmeniškai paskambinti, jei tik kancleriui ko reiktų. Erhardas buvo maloniai sutuodintas: "Es lauft alles gut. Hier werden wir verstanden". (Viskas gerai. Čia mus supranta) — aiškino jis savo palydai.

Iš tikro paskutinioji kanclerio viešnagė Amerikoje neatnešė nieko ypatingo naujo ir, galima sakyti, vokiečiams nebuvo ypatingai maloni. Mat, šiuo metu vienas iš svarbiausių jų užsienio politikos tikslų yra įsigyti tam tikras teises ir balsą Vakarų atominiam apsigynime. Tačiau per paskutinį Johnsono - Erhardo pasimatymą buvo palaidota MFL — tarptautinio atominio laivyno — idėja ir vietoje to Johnsonas tik 'iš principo' sutiko su vokiečių dalyvavimu tos rūšies apsigynime, bet kaip ir kada, nebuvo susitarta. Naujas vokiečių planas, kuris yra panašus į britų, norėtų sudaryti NATO specialę atominę jėgą, kurią sudarytų

4 britų atominė raketom apginkluoti povandeniniai laivai ir 6 amerikiečių, taip pat apginkluoti povandeniniai laivai bei kitų NATO kraštų, jų tarpe, žinoma, ir vokiečių atominė bombom apginkluoti lėktuvai. Prezidentas į tai atsakė, kad dėl to dar reiktų susitarti su kitais Nato kraštais.

Šiuo atveju parodytas ypatingas prezidento Johnsono nuosirdumas sudarė labai palankią atmosferą ir nelabai maloniems dalykams svarstyti.

Toks asmeniškasis, protokolo nenumatytas prezidento Johnsono įsikišimas, kaip paskambinimas Erhardui, yra labai būdingas jo visai politinei veiklai. Tokiu būdu jis 'numalšino' visą eilę prieš jį 'šiauštis' palinkusių kongresmanų ir kitų profesijų asmenų (atsiminkime jo vizitus žurnalistui Lippmannui vos tapus prezidentu).

Tos pačios taktikos prezidentas griebėsi ir pradėdamas savo plataus masto 'taikos ofenzyvą'. Į visą eilę sostinių jis pasiuntė savo žymiausius diplomatus, kad tie asmeniškai išaiškintų prezidento pažiūrą į Vietnamą. Tiesa, nei popiežius, pas kurį lankėsi JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom Goldbergas, nei Gomulka su Titu, pas kuriuos viešėjo Harrimanas, nei Kanados min. pirmininkas Pearson, kuriam JAV politiką aiškino pats prezidento asmeninis patarėjas McGeorge Bundy, negali sustabdyti karo Vietname, tačiau tokia 'ofenzyva' gali paveikti viešąją nuomonę svetur ir kas prezidentui svarbiau — namuose. Paparvta viskas, kas tik buvo galima, taikai išgelbėti...

Iš tikro, prezidento specialūs pasiuntiniai ar "LBJ piligrimai", kaip juos pavadino New York Times vėteranas kolumnistas Arthur Krock, turi gana sunkų uždavinį. Žinia, valstybės galvos gal ir jautėsi jų apsilankymu pagerbtos, tačiau

Dainavos dvidešimtmetis ir muzikas P. Armonas

Labai gerai pažįstamas butas. Tas pat, kuriame ištisą metų eilę kūrė ir dirbo amžinos atminties "Dainavos" ansamblio dirigentas Stepas Sodeika.

Daug kas pasikeitė. Kambariai pertvarkyti, net kai kurios sienos išgriautos. Pasirodo, naujasis ansamblio vadovas muzikas Petras Armonas moka laikyti rankose ne tik dirigento lazde-

lę, bet net kirvį ir piuklą...

P. Armonas savo muzikinę karjerą pradėjo Kauno operos orkestre violončelis-tu. Vėliau buvo perkeltas į Šiaulius gimnazijos muzikos mokytoju. Vadovavo kariuomenės orkestrui ir buvo inspektorium muzikos mokykloje, vėliau — Šiaulių Muzikinio teatro dirigentas.

Vokietijoje vadovavo Ravensburgo ir Kempteno lietuvių chorams, kartu grodamas violončele Internationaliniame Simfoniniame orkestre.

Atvykęs į JAV, ištisą dešimtmetį dirigavo Rochesterio LB chora, o persikėlęs Kalifornijon, visą laiką grojo vietos simfoniniame orkestre. Dabar P. Armonas ad m in istruoja Amerikos Lietuvių Styginį kvartetą ir jame pats groja violončele.

— Sakykit, ar seniai vadovaujate "Dainavos" ansamblui?

— Kai iškeliauo amžinybėn a. a. ansamblio dirigentas Stepas Sodeika, dainaviškių valdyba pradėjo ieškoti naujo vadovo. Susirūš su manimi. Aišku, kartu ieškojo šv. Kryžiaus parapijos klebonas vargonininkas. Su abiem pavyko gražiai susitarti, ir nuo 1964 metų birželio mėnesio atėjau į Sodeikos vietą.

— Tai gal jau spėjote su dainininkais susigylventi, apsiprasti?

— Su ansambliu suartėjau, pradėjome vieni kitus suprasti. Šiandien galiu drąsiai tvirtinti, kad žinau, ko jie nori, o dainininkai žino, ko aš iš jų noriu. Tas svarbiausia. Santykiai labai geri. Ansibarti nepasitaiko. — šventelėio simpatingas dirigentas.

— O kaip ansamblių skaičius? Ar nemažėja?

— Nu, ne. Priešingai. Šiomet žymiai padaugo, taip kad tenka skaitytis su ne pilna šimtaine, neskaityt Tautinių šokių šokėjų.

— Turbūt dabar pati darbymetė? Juk šiuolaikis artėja dvidešimtmečio suka-tuvinis koncertas.

— Kaip Lietuvoje per rugpiūtę, — nusijuokė P. Armonas. — Kol kas repetuojame triskart per savaitę, bet kažin ar tiek užteks. Ypač, kad dvi repetacijos bus būtinos su simfo-

niniu orkestru. Jis lydės dainas spektaklio metu.

— Teko girdėti apie naujumus ar pakeitimus "Nemunas žydi" tekstuose ar dainose. Kaip jums atrodo, ar ankstyvesni pastatymai įdomesni, ar sukaityvinis turėtų padaryti žiūrovams gilesnio įspūdžio?

— Prisipažinsiu, kad G. Veličkos "Nemunas žydi" man neteko matyti, tik peržiūrėti patį veiklą. Kalbant apie pakeitimus, norėčiau pasakyti, kad pats veikalo tekstas nėra pakeistas, gal tik keli žodžiai. Dėl to jis ir pasilieka tikru G. Veličkos kūrinio. Dainos ir tautiniai šokiai prie teksto nepriklauso, tokiu būdu visas dainas duosime kitas. Muzikiniu dainų paruošimu ir bendrai muzikine dailimi rūpinasi muzikas J. Zdanins. Jis labai daug darbo įdėjo.

Man atrodo, kad ateina du spektakliai bus įdomesni už buvusius, nes, be simfoninio orkestro ir naujų dainų, pridėta išraiškos šokio (vizijos), naujos dekoracijos ir t.t.

— Prieš pastatymus dainininkai, manau, labai sąžiningai lanko repetijas?

— Ir dar kaip. Matytumėt, koks entuziazmas ir užsidegimas. Nuotaika pakili ir darbinga. Pridėčiau, kad jau šiandien dainas mokame. Dabar tik siekiame didesnio tobulumo.

— Kodėl "Dainavos" sukačiai pasirodė "Nemunas žydi", o ne kokį kitą veiklą?

— Abu "Nemunas žydi" didieji kūrėjai — autorius ir dirigentas, šios žemės kelionę jau palikę. Ansamblis, minėdamas savo dvidešimtmetį, nutarė pagerbti ir prisiminti abu mirusiuosius, po ilgesnio laiko parodant nemirštamą G. Veličkos veiklą.

— Kada įvyks spektakliai?

— Sausio 15 ir 16 dienomis Chicagoje.

— Tikite pilnos salės žiūrovų?

— Nors Marijos mokyklos salė didelė, tačiau galvojame, kad viskas baigsis gerai.

— Sakėte apie naujumus pastatyme. Turėjo gan brangokai atsieiti?

— Ypač orkestras. Žinote, ka reiškia unijistai. Bet

VIRŠUJE: "Dainavos" ansamblio dvidešimtmečio išvakarėse. Ansamblio sukaitys busatžymėta atnaujinto muzikinio veikalo "Nemunas žydi" spektakliais sausio 15 ir 16 d. d. Chicagoje, Viduryje sėdi "Dainavos" meno vadovas P. Armonas ir chormeisteris P. Vachbergas.

V. Noreikos nuotrauka

jeigu abi dienas salė bus pilna, gal išlaidas kaip nors išvesime, nes gauname tiek aukų iš šono. Jei nebūtų gerų žmonių, pinigais remiančių minėjimą, net užpildžius visas vietas salėje, vistiek tektų skaičiuoti nuostolius.

A n s a m b l i e č i ų naujasis vadovas linksmas ir giedrios nuotaikos, turįs savimi pasitikėjimą ir tiki pasisekimu.

J. Vaičiūnas

Kas nauja Pasaulyje

• Neužilgo JAV vyriausybė vėl turės derėtis dėl kultūrinių mainų sutarties pratęsimo su Sov. S-ga. Raketų bazių įrengimas Šiaur. Vietname, žinoma, neįeina į tos sutarties rėmus, lygiai kaip dviejų sov. rašytojų kalinimas už savo raštų paskelbimą vakaruose. National Review ta proga špousaujant pataria, kad ir ši kartą negalima erzinti sovietinių draugų dėl tos kultūros esmės, kuria keičiamasi. "Taikos ir ramybės labui — keiksimės ir tiek, kol dalykai tikrai pablogės".

• Kalėdų laikotarpyje keli satelitiniai kraštų gyventojai pasinaudojo progomis pakvėpuoti Vakarų oru ir nutarė į komunistų valdomus kraštus nebegrįžti. Taip Graikijoje iš laivo pabėgo trys turistai, švedijoje du lenkų jūreiviai, gi Japonijoje 4 kubiečiai su laivo kapitonu priešakys.

• Pekinas apskundė Maskvą už netinkamą vartojimą senų ginklų pristatymą Š. Vietnamo sukilėliams.

• Š. Vietnamo vyriausybė pirmą kartą paskelbė apie bombardavimų sustabdymą iš JAV pusės, tą sustabdymą vadinant "triku" ar apgaule. Bendrai, Hanoi nerodo jokių ženklų, kurie rodytų atgarsį JAV pastangoms pradėti derybas.

Jokių paliaubų...

KARAS IŠ ANAPUS (2)

Vokiečių - sovietų paktas ir Lenkijos užgrobimas

Kai 1939 m. balandžio 28 d. Hitleris savo kalboje koliojo lenkus ir anglus, nė vienu blogu žodžiu nepaminėjo bolševikų, ko jis niekad nepraleisdavo, prancūzų ambasadorius Coulandre į tai atkreipė dėmesį ir savo pranešime Paryžiui išdėstė įtarimą, kad Vokietija keičia politiką ir galima laukti vokiečių-sovietų

'TAIKOS OFENZYVA'

(Atkelta iš 1 psl.)

Mat, karo metu taikos paprastai prašo pralaiminti pusė ir tokiu būdu realūs politikai gali pasidaryti išvadas, kad JAV jaučiasi karą pralaiminčios. Iš tikro atrodė, kad JAV esamom priemonėm būtų sunku išvaryti iš pietinio Vietnamo reguliarią šiaurės Vietnamo kariuomenę, nekalbant apie vietinius partizanus. Tam tikslui reikia siųsti daugiau kariuomenės. Tačiau nepaisant visos technikos pažangos, čia susiduriame su visa eilė kliūčių. Pavyzdžiui, pietiname Vietname nėra pakankamai uostų, kurie galėtų priimti ir iškrauti visus iš Amerikos atplaukiančius laivus. Už tat kiek skaitlingesnis kariuomenės padidinimas reikalauja naujo uosto, kuris dabar jau baigiamas statyti. Tokiu būdu, nenorint bandyti karą baigti atominiu bombardavimu, buvo reikalinga tam tikra pertrauka kariuomenei papildyti, kuri ir buvo išnaudota 'taikos ofenzyvai'.

suartėjimo.

Tokį staigų posūkį politikoje padaryti Hitleriui nebuvo lengva ir reikėjo laiko apsiprasti su ta idėja, kurios didžiausiu šalininku buvo Ribbentropas. Nesulaukdam jokių padaršinio iš sovietų dėl tokio suartėjimo, vokiečiai pirmieji padarė žingsnį pirmyn pareikšdami, kad po Čekoslovakijos padalinimo, Ukrainos Karpatus prijungus prie Vengrijos, tarp Vokietijos ir Sovietų Rusijos pašalintas "casus belli" ir jei sovietų vyriausybė norėtų diskutuoti santykių pagerinimą, tas lengvai būtų galima padaryti. Tačiau jei Sovietų Rusija norės toliau bendrauti su Anglija ir Prancūzija apsupimo politikoje, tai Vokietija pasiruošusi priimti iššaukimą. Ribbentropas dar pasiūlė sovietams pasirašyti slaptą protokolą dėl įtakos pasidalinimo tarp Baltijos ir Juodosios jūrų. Bet sovietai tuo metu dar tikėjosi susitarti su Anglija ir Prancūzija, tad rugpičio 7 d. šį pasiūlymą atmetė.

Tačiau vokiečiai negalvojo taip lengvai pasiduoti ir telegramomis bombardavo Maskvą, kol pagaliau Stalinas atsakė į Hitlerio telegramą, sutikdamas Ribbentropą priimti rugpičio 22, arba vėliau, rugpičio 23 d.

Ribbentropo vizitas Maskvoje ir pakto pasirašymas buvo dideliu siurprizu ne tik visam pasauliui, bet ir patiems rusams, kurie nelaukė tokio staigaus politinio posūkio. Bet jei ten visi tylėjo, tai tik dėl to, kad po visų "valymų" niekas nedrįso kritikuoti Stalino ir Molotovo politikos. Bet staiga perėiti iš priešnacinės propagandos į draugišką toną nebuvo lengva, ir žmonės buvo stengiasi išaiškinti, kad tai padaryta atsikeršijimui anglams ir prancūzams, kurie norėjo apstatyti rusus ir vilkino derybas. Per visą laiką, kol pak-

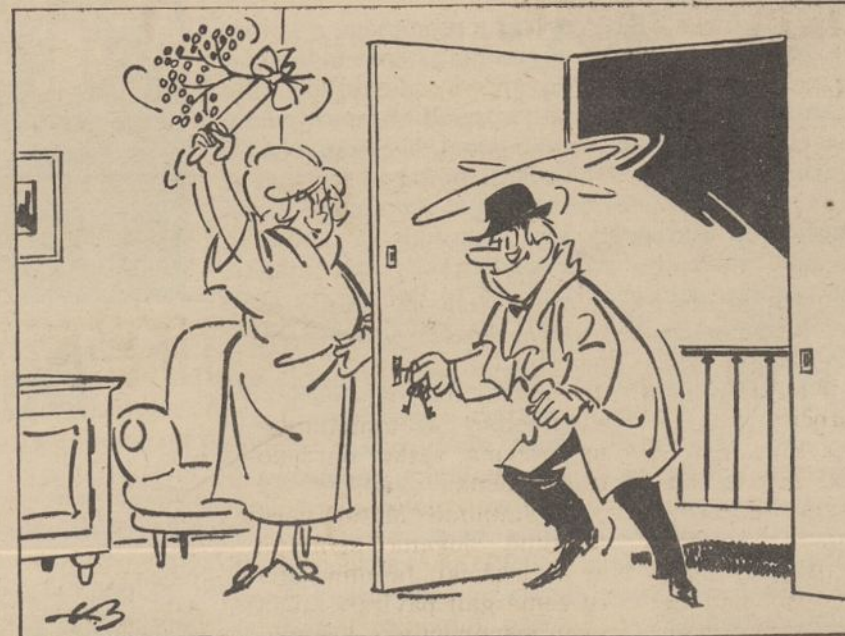
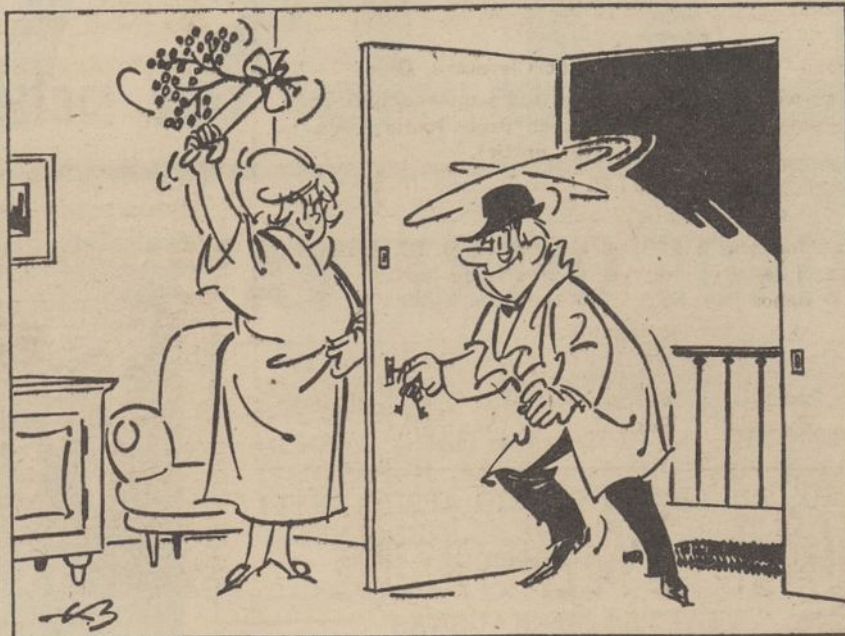
tas galiojo, sovietinėje spaudoje buvo vengiama gerai atsiliepti apie Vokietiją. Buvo pasitenkinta tik karo komunikatais ar skelbiami tik tie Hitlerio pareiškimai, kurie lietė vokiečių-sovietų santykius. Spaudoj net nebuvo paminėtas Stalino tostas, kai pasirašius sutartį, jis sumušė stiklais su Ribbentropu sakydamas: "Kadangi vokiečių tauta taip myli savo Fuehrerį, tai geriamė Fuehrerio sveikatą".

Rugpičio 24 d. Pravda pirmame puslapyje įsidėjo Stalino, Molotovo, Ribbentropo ir von Haus fotografiją, o vedamajame buvo teisinamas tokio pakto pasirašymas. Ir tik dieną prieš vokiečių invaziją Lenkijon, rugpičio 31 d. Molotovas Vyriausioje Taryboje padarė pranešimą apie vokiečių-sovietų pakta, pasirašydami, kad jis garantuosias pastovią taiką tarp nacių Vokietijos ir Sovietų Rusijos. Molotovas išaiškino, kad keturius mėnesius užtrukusios derybos su anglais ir prancūzais nedavė rezultatų, nes Lenkija su savo neigiamu atsakymu, palaikoma Anglijos, klindė pasiekti susitarimo. Jis juokėsi iš anglų ir prancūzų karinių misijų, kurios buvo atvykusios į Maskvą be įgaliojimų. Pastebėjęs, kad karai tarp Vokietijos ir Rusijos nieko gero nėra davę, jis pastebėjo, kad rugpičio 23 yra reikšmingiausia diena, nes galės būti išvengtas Europoje visuotinis konfliktas. O jei toks kilsiąs, tai jis bus ribotas, tad visuotino karo šalininkai šiuo paktu esą labai nepatenkinti.

Už kelių valandų vokiečiai įsiveržė Lenkijon, Maskvoj buvo nutylėta, kokią rolę suvaidins raudonoji armija Lenkijos sunaikinime. Buvo pasitenkinta tik pasakant, kad dėl rimtos padėties sovietų įgulos vakaruose stiprinamos. Aišku, nė žodžiu nebuvo

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Tarp tų dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Kokie? Pabandykit surasti.

KOMUNISTAI IŠSIRINKDINO 115 TEISĖJŲ

Balsavimas už teisėjus gruodžio 19 dieną Lietuvoj truko nuo 6 val. ryto iki pat vidurnakčio. Oficialiame pranešime apie tą balsavimą šį kartą pasakytas tik balsavusių nuošimtis -- 99,83, bet nepaminėta, kiek buvo balsuojančių.

Sprendžiant iš pavasarinių balsavimų, iš viso galinčių balsuoti turėjo būti apie 2,180,000. Tad iš paskelbto balsavusių nuošimčio (jeigu jis būtų paremtas tikru balsavusių skaičiais) išeity, kad neatėjo už teisėjus balsuoti apie 3,700.

Pranešime pažymėta, kad 0,15 nuošimčio balsavusių pasisakė prieš (kompartijos iš anksto išrinktus) kandidatus. Tai turėtų reikšti, kad visoj Lietuvoj atsirado apie 3,300 asmenų, kurie drįso kažkaip pareikšti savo nesitikimą su partijos pasiūlymu. Balsavimo lapeliuose nėra klauzimo, ar balsuotojas pasisako už ar prieš kandidatą. Balsavimas prieš, turbūt, išreiškiamas pačių balsuotojų sugalvotais ženklais. Arba tai gali reikšti, kad toks "liaudies priešų" nuošimtis buvo leistas nuožiūriškai prašyti ir pranešimą, nekreipiant dėmesio į kokią nors nedrauginąis ženklais pamargintų balsavimo kortelių skaičių.

Buvo balsuojama už 115 asmenų -- kandidatų į teisėjus (kiekvienoj teismo apylinkėj balsuojant tik už vieną). Suprantama, jie visi paskelbti esą išrinkti.

mės reforma.

Dar nebuvo baigta Lenkijos okupacija, kai Maskva privertė Lietuvą, Latviją ir Estiją pasirašyti su Sovietų Rusija prekybos ir savitarpio pagalbos sutartis, pagal kurias rusai gavo tuose kraštuose kariuomenės bazes. Pagaliau, spalio 31 d. Vyriausioje Taryboje Molotovas pareiškė, kad Versalio sutartimi pagimdytas iškrypėlis vaikas--Lenkija likviduotas.

Po Lenkijos padalinimo, Sovietų Rusijos sienos buvo nustumtos į vakarus keletą šimtų kilometrų. Rytinės Lenkijos užėmimas rusams atsiėjo tik 700 žmonių aukų, kas padėjo iškelti legendą apie nenugalimą raudonąją armiją. Tuo tarpu Suomijos karas su 48,000 žmonių aukų iš rusų pusės, tą legendą sugriovė.

Kitame numeryje: Karas su Suomija ir vokiečių invazija Prancūzijon.

Pažymėta, kad 107 teisėjai yra komunistai ir kandidatai į partiją, o tik 8 "nepartiniai". Sis komunistų ir (dar) nekomunistų proporcijos atžymėjimas skirtas pabrėžti partijos svoriui rinkimuose. Tačiau toks svoris pasiekiamas tik, kai partijos centras pats iš anksto atlieka rinkimus, nustatydami kas bus frašytas į balsavimo korteles. Jei rinkimų rezultatuose komunistų proporcija pareitų nuo komunistų proporcijos balsuotojų tarpe, tai komunistų teisėjų būtų išrinkta ne daugiau kaip 5, nes komunistų Lietuvoj dabar prisikaito apie 90 tūkstančių, o tai yra vos kiek daugiau kaip 4 nuošimčių visų turinčių teisę balsuoti.

(ELTA)

TECHNIKOS PAVOJAI LIETUVOS KAIME

Mechanizacija ir elektrifikacija, nors dar tik paviršutiniškai tepasiekusi Lietuvos kaimus, drauge su darbų palengvinimo bei pagreitinimo palaime, atneša ir nelaimių.

Pagal rusų atneštą stilių, Lietuvoj leidžiamoji spauda nepranešinėja nelaimingų atsitikimų tuoj jiems įvykus, bet apie kai kuriuos kartais prasiaria vėliau, svarstydami, kaip tokios ar tokios nelaimės būtų buvę galima išvengti.

Iš tų prasitarimų matyt, kad kolchozuose įvyksta sunkių sušižalojimų dėl nemokėjimo elgtis su mašinomis. Taip pat yra buvę nutrenktų elektros, irgi dėl nemokėjimo elgtis su elektriniais įrankiais. Būta gaisrų ir kitokių nelaimių dėl netaisyklingo elektros laidų įrengimo.

(ELTA)

IŠ VILNIAUS PRAHON PRO MASKVĄ

J. Matulis -- Mokslių Akademijos Vilniuje prezidentas, socialistinio darbo didvyris, fizikos chemijos profesorius, niekaip neišsinešantis lietuviškos sovietinės enciklopedijos vyr. redaktorius, kelių propagandinių organizacijų buvęs ar esamas pirmininkas, 1965 m. gruodžio pradžioj buvo pakviestas dalyvauti mokslinėje konferencijoj Prahoj. Nors Praha nuo Vilniaus tokiame pačiame atstume, kaip ir Maskva, tik visai priešinga kryptim, Matuliui teko naudotis trigubai ilgesniu keliu: iš Vilniaus Prahon keliavo per Maskvą. (ELTA)

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

tas pats!

Tiesioginė, sunkiai dirbanti, nešposaujanti liepsna. Kiek skonio ji suteikia maistui. Tiesioginė liepsna suteikia kai ko ypatingo ir alaus skonui. Ji veikia kiek skirtingai bravore, bet rezultatai tie patys... puikus skonis. Ugnimi darymas yra tradicinis Senojo Pasaulio būdas... juo išgaunamas geresnis skonis iš visko, kas dedama alų darant. Ugnimi darymas yra brangesnis, bet tuo būdu išgautas skonis labiau patinka klientams. Ragauk šaltą Stroh's dar šiandien. Tai vienintelis Amerikoje ugnimi darytas alus.

Stroh's
FIRE-BREWED FLAVOR

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July
and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

LINKĖJIMUS ĮGYVENDINSIME VIENINGAI DIRBDAMI

Praėjo Kalėdų šventės, nauji kalendoriai pakeitė senuosius. Pasikeista linkėjimais ir dovanomis. Prasidėjo kasdieninis darbas ir daugelis vėl grįžtame į įprastą gyvenimo rutiną. Bet yra kažkas ir kitaip, ir nuotaikos lyg kitokios. Lietuviškoji visuomenė, šalia jau įprastų ir įsišaknijusių veiklos papročių, yra pasistatytą prieš klausimą, ar suteiktoji jai misija lietuviškos išlaikymo darbe bus išlaikyta tinkamoje plotmėje, ar nebus tik vėl sugrįžta į tą laikotarpį, kada visuomeninį gyvenimą drumstė rietenos, nenuoseklumai, siauru pažiūrų į gyvenimo reiškinius prasiplyšimai.

Toji misija šiais metais siejama su patiektu linkėjimu — įvykdyti Jaunimo Metu programą. Pati programa dar ne viskas. Esmė glūdi įvairiaspalviuose jaunimo ir senimo santykiuose ir ryšiuose į mūsų visuomeninio gyvenimo reiškinis, metodus ir darbo būdus.

Šie metai žada daug, bet ne mažiau ir reikalauja. Kada skundžiamės ir dejuojame nutautėjimu, žvilgsniai krypta jaunimo pusėn. O tačiau nedaugelis pagalvoja, kad nutautėjimo nuosimtis liečia ne pavienius jaunuolių skaičius, bet ištisas šeimas, ištisas tautybių grupes. Kada jaunimas parodo gražių tautinio susipratimo ir veiklumo pavyzdžių, daugelis tuoj pasijunta galintis būti išstumtas iš įprastos galvosenos

ir įsišaknijusių tradicijų kelio.

Kai kam tai esminis dalykas ir kai kam tai atrodo neišvengiamu konfliktu, kuriame laimėtoju privalo likti senieji metodai. Bet jeigu tikslai ir norai yra bendri, detales galima su bendrinti tik darbu ir bendradarbiavimo dvasia. Visuomeninio darbo metodika neįperšama vaikų darželio priemonėmis.

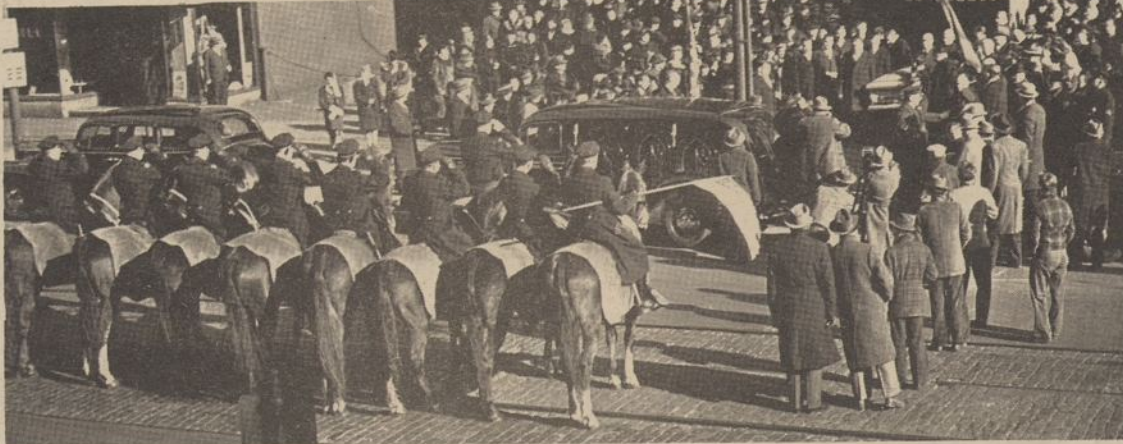
Ir Jaunimo Metai nėra jaunimo dovana senimui, ar atvirkščiai. Jaunimo Metų esmė gali pavirsti mūsų visuomeninio brandumo egzamenu.

Tikėjimas visų gera valia — dar neviskas. Tikėjimas be pastangų — niekai. Tikslas atsiekiamas vienybėje. Gi vienybė glūdi ne vieno žmogaus ar žmonių grupės nusistatymuose, bet toje dvasioje, kurioje randi vietos ir saviems principams ir tolerancijai.

Jaunimo Metų didžioji dovana yra mūsų visų rankose. Tų metų programos įgyvendinimas priklausys nuo to, kiek nuoširdumo bus įdėta į visuomenę uždėtus įpareigojimus ir kiek kas jaus reikalo įsipareigoti. Formalus ir šaltas žvilgsnis į dovaną ją tik nuvertins. Šiltas priėmimas jos vertę pakels. Šių metų nuotikos ir jų rezultatai yra mūsų pačių rankose. (j. č.)

DIRVOJE GALITE
NUSIPIRKTI
ĮVAIRIŲ KNYGŲ

Tai įvyko prieš 22 metus...

Po pamaldų Šv. Jono katedroje Clevelande, 1944. I. 13 d., a. a. Prezidento Smetonos karstą išneša paskutinei kelienei į kapines. Karstą garbės nešėjai buvo iš įvairių miestų atvykę tautininkų veikėjai. Karstą nešė parinkti žymesni clevelandiečiai, į katedrą atlydėjo ir pamaldų metu stovėjo gatvėje aštuoni Clevelando raitosios policijos garbės sargai su vadu priešakyje. Diena buvo labai šalta, bet saulėta kaip vasara. Atlikus Kalvarijos kapinėse laidotuvių pamaldas, a. a. Prezidento Smetonos palaikai buvo padėti į Knollwood mauzoliejų, kol bus pervežti palaidoti į Lietuvą.

1965 METŲ REZOLIUCIJŲ LIKIMAS IR KAS TOLIAU

K. S. Karpus

1965 metais, kaip ir 1964 metais, įteiktas Kongreso atstovams rezolucijas ištikio toks pat likimas.

Kaip jau minėjau straipsnyje apie manifestaciją New Yorke, (Dirvos nr. 112) ir rezolucijų rinkimą atlieka paskiriami, be organizacijos užnugario, bet visuomenė ir spauda jaustysis nusikaltus, jeigu neaukotų ir neremty, nes atrodė lyg neigiamos Lietuvos laisvinimo pastangos.

Rezoliucijų darbo vadovas Leonardas Valiukas, pasirašęs komiteto prezidentu "Amerikiečiai Kongresinei Akcijai Pabaltijo Kraštų laisvinimui", 1965 metų pradžioje to komiteto leidinyje "News Bulletin" (nr. 1, 2 p.) apie 1964 metų rezoliucijų likimą paskelbė:

"Pereitais metais turėjom 73 Senato ir Atstovų Rūmų rezolucijas, patiektas 88-tam Kongresui, kurios reikalavo Estijai, Latvijai ir Lietuvai laisvės, 88-me Kongrese nesiimta jokios akcijos šiuo svarbiu įstatymdavystės reikalu (legislation)."

"Galiu užtikrinti jus, kad šis Kongresas (89-tas, 1965 m., - K.) turės dvigubai ar trigubai tiek rezoliucijų, kiek mes turėjom pereitais metais. Toliau, esutikras, kad mums pavyks įtikinti įstatymdavėjus Washingtono praveisti vieną tų rezoliucijų šiais metais."

Ir prezidentas Valiukas pabrėžia, "jeigu jūs remsite tai (Žinoma aukomis) mes būsimė nugalėtojai (victorious)."

Kaip Dirvoje liepos 7 d. buvo paskelbta, tikrai, "Atstovų Rūmai jau pravedė vieną iš įneštų rezoliucijų Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalu."

Na, o jeigu būtų pravedę visas keliasdešimt (nors negauta trigubai daugiau negu 1965 metais) -- tikrai gal būtų pasiekta Valiuko skelbta "pergalė".

Vienas senatorius (jis irgi buvo įteikęs savo rezoluciją) laiške spalio 7 d. rašo:

"Pabaltijo tautų klausimu rezolucijos buvo patiektos Senatui užsienių reikalų komitetui. Jas svarstė rugsėjo 3 d. posėdyje, bet jos nebuvo pasiūstos toliau. Nėra jokio užtikrinimo, kad bus imta kokia akcija jų klausimu šio Kongreso eigoje".

Kadangi 89-tas Kongresas išsiskirstė, ir susirinks tik 1966 metų pradžioje, ir šios rezolucijos iš šalčiaus pranyks.

Valiukas įsakmiai kartoją, kad tos rezolucijos yra įstatyminis pagrindas, nors įstatyminiai projektai patiekiami Kongreso atstovų ir prezidento Johnsono vadinasi "Bill", ne rezolucijos.

Prisimintina ne tik ta gausybė rezoliucijų, bet ir ta progą paskytų kalbų gausybė Senate ir Atstovų Rūmuose. Jos pakarto-

jamos Kongrese Vasario 16-tos progą eilė metų. O tai vyksta jau nuo tada, kai dar nebuvo Valiuko rezolucijų bangos. Tos kalbos atspausdinamos "Congressional Record" leidinyje, ir tuo jų prasmė baigiasi.

Prezidento Valiuko leidinyje atspausdintas rezolucijoms pavyzdys kartoją tą patį: kad "Senato ir Atstovai paprašytų prezidentą, kad ji paprašytų Jungtinių Tautų, kad jos paprašytų Sovietų Sąjungos ištraukti savo kariuomenes iš Lietuvos, agentus ir t. t., ir kad praveistų laisvus rinkimus... ir nubaustų komunistus..."

Jeigu liepos 7 d. rezolucija būtų turėjus kiek reikšmės, jau būtų girdėję, kad prezidentas Johnson paprašė Jungtinių Tautų, Jungtinės Tautos paprašė Sovietų ištraukti kariuomenę -- ir kad ruošiami vykdyti laisvi rinkimai Lietuvoje.

Tada būtų išgirdę Kremlį grąsinant Amerikai atominiu karu, kad nesikištų į Sovietų "vidaus reikalus", arba kad Saugumo Taryboje Sovietų atstovas tą nutarimą užvetavo.

Prie tokios laikysenos, kokia Washingtono šiais laikais viešpatauja, kada šiauriniame Vietnamui prižadama neliečiamybė, atsakoma reikalauti sujungimo su pietiniu Vietnamu, ir kai pačiame Washingtono prezidento Johnsono paskirta komisija patarinėja liautis kalbėti apie karinius ryšius su Vakarų Europa, liautis erzinti ir provokuoti Rusiją, ir artintis prie Sovietų ir raudonos Kinijos, -- kas Washingtono drįs pykinti Kremlį su prašymu atstatyti Lietuvos nepriklausomybę?

Kadangi dirbti ir amerikiečių sąžinę žadinti reikia, gal

daugiau būtų naudos, jeigu vietoj mažai apgalvotų vaizdinimų (Washingtoną ir New Yorką, ir vietoje leidimo pinigų rezoliucijų vajui, VIENAS pagrindinis komitetas dirbtų planingai. Su mažesnėmis išlaidomis negu tievaizdinėjimai, galima būtų daugiau laimėti, patalpinus pareiškimus ne tik New York Times, bet ir Chicago Tribune, Los Angeles Times ir Washington Post, Miami Herald ir kar kituose laikraščiuose.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba viename savo pranešimų visuomenei pareiškė:

"Visu aštrumu jaučiame laisvojo pasaulio lietuviams gresiančią nutautėjimo pavojų."

Su nutautėjimu ims žlugti visi mūsų lietuviško gyvenimo siekimai, sunyks jėgos laikui atėjus Lietuvai pagelbėti nepriklausomybę atkovojojančiam.

Didžiausias susirūpinimas turėtų krypti į jaunimo lietuvišką auklėjimą, savos spaudos rėmimą ir platinimą, savų organizacijų ir įstaigų išlaikymą.

Anais laikais, pabėgę nuo carų persekiojimų, nuo tarnavimo Rusijos kariuomenėje, apsigyvenę šiame laisvės krašte, lietuviai plačiomis akimis žiūrėjo į tolimą ateitį, ir dirbo reikalingiausius darbus pirmiausia:

Atsikratę lenkų primestos įtakos, visi ištyrė lenkams išminties jų naudotą skelbimą, kad atvyksta čia lietuvis yra "katalikas iš polščos". Ištojo iš lenkų parapijų, kvietė daugiau savo kunigų, steigė parapijas, statė bažnyčias, mokyklas, tautinius namus, steigė choras, vaidinimo ratelius, leido laikraščius, spausdino knygas. Visa tai pasitarnavo tolimo rytojaus belaukiantiems būti pilnai pasiręmusiems daugiau prisidėti Lietuvos nepriklausomybės iškovojimui.

Tos progos sulaukė išgyvenę čia po 30 ir daugiau metų, kaip, pav., tie, kurie 1886 metais steigė Susivienijimus: jie 1915 metais buvo pirmose eilėse dirbančių Lietuvos išlaisvinimui ir nenuleido rankų, kol 1922 metais gavo Washingtono pripažinimą Lietuvai de jure.

Dabartinių ateivių gyvenimo sąlygos reikalauja kitokio pasitarnavimo pirmiausia -- ir privaloma jų imtis.

ELTA PIETŲ AMERIKOJ

K. Čibiras, laikraštinkas ir Lietuvos pasiuntinys Urugvajui spaudos atache, rengia ELTOS Informacijų biuletenį ispanų kalba, kuris bus išleistas Buenos Aires, Argentinoj, 1966 m. vasario mėnesį.

Dėl tokio biuletenio išleidimo portugalų kalba Vlikas tariasi su J. Valavičium, Vilko atstovybės Brazilijoj pirmininku.

Vliko 1966 m. samatoje yra numatyta lėšų Eltos biuleteniui ispanų ir portugalų kalbomis 1966 m. vasario ir birželio mėnesį. Informacijai apie Lietuvą ir jos bylą Pietų Amerikoj plėsti, yra gyvas reikalas leisti biuletenius tomis kalbomis bent kas mėnuo, tačiau tai galės būti padaryta tik, jeigu visuomenė dar 1966 metų pradžioje atitinkamai padidins savo teikiamą finansinę paramą tam tikslui.

(ELTA)

TEISĖ YRA. GALIMYBĖS NĖRA

Viename mieste Lietuvoj keturių asmenų šeima gyvena tik 24 kv. metrų ploto bute. Vienas šeimos narys serga atvira džiova. Klausia Komjaunimo Tiesos (1965/233) teisinį patarimą, ar tokia šeima turi teisę gauti didesnę butą ir ar yra džiovininkams lengvatų mokant už butą ir šviešą.

Atsakymas: džiovininkas turi teisę gauti papildomą gyvenamąją plotą, o jei užkrečiamoj stadijoje, tai ir atskirą kambarį, bet mokesčio lengvatų nėra.

Atsakyme nėra nurodymo, kaip džiovininkas gali gauti tą papildomą plotą, kai ir sveikai keturių asmenų šeima yra teisė naudotis bent 36 kv. metrų plotu, bet gyvena tik 24 metrų plote.

(ELTA)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Our 50th year

as savings and home loan

specialists

ST. CLAIR
SAVINGS

4 1/4 %

All savings deposited through
JANUARY 15th earn

from JANUARY 1st

(CURRENT RATE)

NOW 5
LOCATIONS

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
6135 WILSON MILLS ROAD

"KULTŪRINIŲ MAINŲ" TURINĮ paaiškina Sniečkus ir Randakevičius.

KULTŪRINIŲ MAINŲ PIRŠLIAMS ir vėl "ištraukė patiesą iš po kojų" patys vyriausi komunistų ir čekistų vadai Lietuvoje -- A. Sniečkus ir A. Randakevičius. Pastarasis užpylė kibirą šalto vandens ir besigundantiems vykti Lietuvon pasisvečiuoti ar pabendrauti su iš ten atvykusiais, įsakmiai primindamas, kad jis tuos pasisvečiavimus ar bendravimus stebi budriai, vadovaudamasis senųjų paties pirmojo čekisto Dzeržinskio pavyzdžiu.

Sniečkus tokį nesmagumą padarė Mokslų Akademijos sesijoje. Kaip ir Mieželaitis rašytojams, Sniečkus mokslininkams įsakmiai pakartojo, kad akademikams išminties šaltinis yra ir turi būti tik partijos nutarimai.

Girdamas akademijos 25 metų nuopelnus, Sniečkus liudijo, kad "Lietuvos TSR" Mokslų Akademija dirba "komunizmo statybai" ir "visos šalies" (tai yra visos rusų imperijos) labui.

NELIEKĄ KUO MAINIKAUTI

Ypač humanitarinių mokslų srityje "komunizmo statybai" ir "visai šaliai", anot Sniečkaus, "Reikšmingą darbą atliko. Istorijos, Lietuvių kalbos ir literatūros institutai, marksistiškai sprendami ir nušviesdami lietuvių tautos kultūros palikimo klausimus" (Tiesa, 1965/297).

Šių, J. Žiugždos ir K. Korsako vadovaujamų institutų vyriausias nuopelnas esąs "vieningos srovės" koncepcijos tarimas sugriovimas.

"Vieningos srovės" koncepcija komunistai vadina įsitikinimą, kad lietuvių tauta, nepaisydama socialinių skirtumų, visada vieningai spyrėsi rusų ar kitų pašalių viešpatavimui Lietuvoje.

Sniečkus gyrė Žiugždos-Korsako institutus, nes jų pastangomis, esą, nušviesta Lietuvos valstiečių judėjimo reikšmė, parodyta rusų revoliucinių demokratų idėjų įtaka tam judėjimui, atskleistas klasinis buržuazijos ribotumas nacionaliniame judėjime, išryškinta Lietuvos darbininkų klasės formavimo ir revoliucinio judėjimo esmė bei ryšiai su rusų proletariato judėjimu".

Atseit, tie lietuvių tautinės kultūros studijų institutai 25 metus dirbo, stengdamiesi įrodyti, kad vieningos lietuvių tautos niekad nebuvo, kad Lietuvoje buvę tik valstiečių ir darbininkų klasės, kurios kovojusios tik dėl savo klasinių interesų, sekdamos rusų revoliucinių pėdomis, o lietuvių tautinis susipratimas buvęs tik siaurasis buržuazijos prasiimanymas.

Tuo Sniečkus dar kartą paliudijo, jog lietuvių tautinės kultūros dalykai, kuriais galėtų būti mainomasi su svetur gyvenančiais lietuviams, yra pertaisyti, perdažyti ir pritaikyti rusų komunistų skoniui ir interesams, ir kad tik pervirškinti kultūros dalykai iš ten tegali būti "mai-mose" siūdomi, o nepervirškinti neturi būti priimami: "mainų" šalys turi tik vienu kitiems nereikalingų "dovanų"...

ČEKISTAS APIE SUSITIKIMUS

O Alfonsas Randakevičius, už Sniečkę trejetą dienų vėliau (gruodžio 19) pasikalbėjime su

Tiesos atstovu (1965/298) atvirai pasakė, kad jis, kaip vyriausias čekistas Lietuvoje, pripažįsta tik tokius kontaktus su lietuviams iš užsienio ar užsieny, kurie padeda ardyti "Tarybų Lietuvos šmeižikų" gretas.

"Kelias į tėvų žemę atdaras kiekvienam," -- sako Randakevičius, -- "kuris atvažiuoja su atvira širdim ir gerais norais".

"Atviros širdys" Randakevičiaus akyse yra tų, kurie "apsilanko šiaurinėje Lietuvoje, pamato mūsų gyvenimo tikrovę". Tai yra -- žiūri ir žavisi viskuo, ką jo pareigūnai primygtinai rodo.

"Geri norai" jam yra tik tų, per kuriuos "daugiau emigrantų iš gyvų liudininkų lūpų išgirsta apie mūsų krašto pasisekimus".

Atseit, kas neturi išankstinio noro pasakoti tik apie jam parodytus pasisekimus, tas neturi ir gerų norų, ir tokio apsilankymas ar su tokio susitikimas svetur čekistų viršininkui nereikalingas. Jei kas kėsintųsi pamatyti ir tą tikrovę, kurią čekistų pareigūnai rūpestingai slepia, ypač jei manytų apie tai ir pasakoti, to norai čekistų viršininko akyse blogi ir tam "kelias į tėvų žemę" neatdaras.

Randakevičiaus pareiškimai buvo paskelbti metinės čekistų šventės išvakarėse. A. Randakevičius (prieš 25 metus buvęs Kaišiadorių komsorgas -- komjaunimo organizatorius) dabar Lietuvoje yra Valstybės Saugumo Komiteto pirmininkas. Rusiškai sutrumpintai jo įstaiga vadinama KGB. Anksčiau ji buvo MGB, NKVD, NKGB, GPU, o pačioje pradžioje -- nelegaliam visam pasauli pagarsėjusi ČEKA ("ypatingoji komisija"). Nepaisant tos ilgos įvairių iškabų eilės, Randakevičius ir visi "saugotojai" vėl atvirai didžiuojasi čekistų vardu ir, kviesdami "gerų norų" lietuvius pas juos pasisvečiuoti, pasipasakoja, koki tebėra Lietuvoje viešpataujančių čekistų uždaviniai. Sako:

"Čekisto pareiga netik demaskuoti nusikaltėlių. Šiandien čekistas siekia ir užkirsti kelią nusikaltimams, laiku atskleisti priešiškus elementus sumanymus ir neduoti galimybės juos įgyvendinti. Tuo tarpu čekistams svetimas perdėtas įtaringumas. Ne-kalto žmogaus ne tik negalima bausti -- negalima ir nepagrįstai jo įtartinėti. Žinoma, tai anaipol nereiškia, kad galima daryti kokias nors nuolaidas tikriesiems priešams."

VIEN ŠNIPAI IR ŠANTAŽISTAI!

O tų tikrų priešų čekistai mato daug: visi, kas drįsta viešai pasakyti savo nuomonę apie čekistų siautėjimą Lietuvoje ir jų -- kukliais Randakevičiaus žodžiais tariant -- "pagalbą žmogui išvengti klystelių".

Į tuos priešus atkreiptos čekistų akys didelės, o jų įtaringumas nebeturi ribų: kiekviename žingsnyje "užsienio žvalgybų agentai".

Pakartojęs ankstesnius čekistų gąsdinimus, kad hitlerinei žvalgybai talkininkavę "buržuaziniai nacionalistai, kaip ambrasevičiai, škirpos ir į juos panašūs", priminęs savo anksčiau nekartą skelbtas relikvijas "apie Sidzikausko, Trimako, Prapulionio, Neveravičiaus, Žymanto-

Žakevičiaus, Rastenio ir kitų reakcinių emigrantų vadeivų ryšius su užsienio žvalgybomis" (ką tie, esą, dabar ir patys pripažįsta), Randakevičius atskleidžia ir naujus savo įtarimų objektus. Pirmoji eilė čia atsiduria lapkričio manifestacijos vadovai -- Romas Kezys ir Juozas Miklovas (kitų, Amerikoj gimusių, nemini).

Romas Kezys čekistams nusikaltęs jau 1962 metais, nes buvo Helsinky, čekistinių surengtame festivalyje, ir ten nepatiko kankuriams Randakevičiaus agentams. Todėl Randakevičius įtaria R. Kežį, jau tada buvus žvalgybos agentu, kadangi anot jo, Kezys ten nuvykęs "aiškiai ne savo lėšomis". Be to, sako, "Visai neseniai Kezys padovanojo 2000 dolerių antitarybinei demonstracijai paremti. Gana keista," -- vėl įtaria Randakevičius, -- "kad šis žmogus staiga tapo turčiumi, plačiomostu švaistančiu tūkstantines". (Bankas, kurs paskolina privatiam asmeniui pinigų, čekistų akyse irgi "žvalgyba").

Apie Juozą Miklovą čekistų viršininkas pirmą kartą Lietuvoje viešai paskelbė, kad tas 1961 metų kovo mėnesį "išvykęs iš Lietuvos ... greitai pritapo prie pačių judašimtiškiausių Amerikos jėgų"...

Toliau Randakevičius paskelbė žvalgybos agentais visą lietuvių delegaciją Pavergtųjų Europos Tautų Seime. Ir iš viso, esą: "Dauguma reakcinių lietuvių emigrantų organizacijų Amerikoje glaudžiai susijusios su žvalgybos ir kontržvalgybos organais ir dirba jų naudai", o "Kankurių reakcinių organizacijų nariai bando šantažuoti į JAV iš Tarybų Lietuvos atvykstančius piliečius. Tokių tarpe yra Vincas Rastenis ir Algirdas Landsbergis. Pastarasis Amerikos lietuvių tarpe stengiasi vaidinti literatūros kritiko, lietuvių kultūros puoselėtojo ir netgi "objektyvaus" tarybinės kultūros vertintojo vaidmenį"...

Taip, 1965 metams baigiantis, partijos ir čekistų vyriausieji vadai Lietuvoje, nustelbė keletą viešumon praiskverbusių balsų apie "naujus laikus" ir išskleidė iliuzijas apie neva naujas idiliškas užsieniškų ir namiškių lietuvių santykiavimo sąlygas.

(ELTA)

Vasario 16 Gimnazijoje gruodžio 22 d. mokytoja E. Tamošaitienė pastatė Kalėdoms specialiai parašytą kun. Br. Liubino veiklą "Bausmė ir pažadas". Nuotraukoje III-sis veiksmas -- Praktė-lė, šalia archangelo stovi du pranašai, visuose trijuose veiksmuose skelbė šv. Rašto tekstus apie Mesiją. Kairėje Alfredas Bružaitis, dešinėje Arūnas Packevičius. Prie praktėlės Juozapas -- Budrys, Marija -- Kristina Žutaitė ir lankytojai.

Scena iš "Bausmė ir pažadas", kuri buvo suvaidinta Vasario 16 gimnazijoje -- izraelitų šeima Babilono nelaisvėje. Iš kairės pirmoji eilė: Vanda Plučaitė, Irena Kleivinskaitė, Marytė Kuršytė, Loreta Subačaitė. Antroji eilė: Erika Česnaite, Regina Tamošaitytė, Alfredas Starukas, Birutė Gaidytė.

SKAITYKIT IR
PLATINKIT
DIRVĄ

Vasario 16 gimnazijos mokiniai veikale "Bausmė ir pažadas" pirmame veiksmė - Rojus, Ieva -- Regina Tamošaitytė, Adomas - Alfredas Starukas ir cherubinas -- Manfredas Šiušelis.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE
PARAMA- MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika
ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. German VSOP Brandy .... 5th — 4.98
2. Krupnikas — Honey punch ..... 5th — 3.69
3. Napoleon Imp. French Brandy .... 5th — 3.35
4. Cream De Banana Liqueur ..... 5th — 3.19
5. Chianti Imp. Wine ..... Full Q. — 0.98

6. Imp. German Wines (May Wine, Liebfm.) ..... 5th — 0.98
7. Imp. German Zeller Schwarze Katz ..... 5th — 1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gaudama DIRVOJE. Kaina — 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

DIRVA,
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Dvidešimtmetė jaunuolė Dainava

Raibi gaideliai giedoj
Broliai žirgelį balnojo
Kelk, kelk, dukrele,
Kelk, lėlijėle,
Brolelio palydėt — — —

Radauskų svetainės salė skamba griausmais. Bent kelis vakarus savaitėje. Paskutinės "Nemunas žydi" repeticijos. Ansambliui gimęs 1945 metais Vokietijoje, šis Gasparo Veličkos parašytas ir surežisuotas veiklas Dainavai iš karto davė spalvą ir toną. Dainavą padarė mėgiamiausiu ir visose stovyklose labiausiai laukiamu svečiu.

— Dabartiniu metu Dainava yra smarkiai sustiprėjusi. Turime virš devyniasdešimties žmonių, — paaiškina ansamblio valdybos pirmininkas Aleksas Smilga.

— Ar yra tokių, kurie dainuoja nuo pat ansamblio įsikūrimo?

— Elena Krasauskienė, Albertas Stočkus ir aš pats. Tų, kurie dalyvavo ankstyvesniuose "Nemunas žydi" pastatymuose, čia Amerikoje, yra daugiau. Gal koks dvidešimt procentų.

Marga choristų minia nusėdusi visą sceną ir priešscenę. Dirigentas Petras Armonas pasiraityjęs rankoves ir sušilęs lyg rugpiūtėje.

Po aukštus kalnus
vaikščiojau
Saldžias uogeles
rankiojau — — —

Prieš valandėlę šitoje salėje repetavo šokėjai.

— Šokių bus nedaug, tik keturi, bet visi publikos labiausiai mėjami: Subatėlė, Oželis, Sadutė ir Malūnas, — kalbėjo šokių vadovė Nijolė Pupienė. — Bus dar du baleto numeriai, kuriuos atliks Jaunutis Puodžiūnas ir Gražina Giedraitienė. Baletu bus išreiškiama vizija, regėjimas...

Nijolė prisimenu iš paskutinių šokių šventės. Ji vadovavo vienai šokėjų grupei.

— Čia turiu dvyliką merginų ir dešimtį vyrų. Visi labai geri šokėjai. Man talkininkauja ponis F. Gromantienė ir Kazys Ulevičius. Abu visiems žinomi tautinių šokių veteranai.

Pertraukos metu susėdome prie staliuko.

— Čia pirmo veiksmo pabaiga, — atvertęs lapą gaidose muzikas Jonas Zdanius pirštu rodė dirigentui Armonui. — ... Šita melodija, kad ji išsiskirtų, reikės duoti per mikrofoną.

Ir atplaukė gulbinėlis
Ir sudrumstė vandenėlį,
— niuniavo Nerija Linke-

vičiūtė, kuri pastatyme vaidins ir dainuos Nastė.

— Noriu paklausti: kaip su "Kaip gi gražus gražus". Jeigu aš ne su visu choru dainuoju, tai kam man dar ten reikia maišytis?

Radauskų svetainėje Mahanojaus mainerių orkestras groja lėtą senovišką, dvižingsnį valsą. Plokštelėje. Taip liūdnei ir sentimentalai.

— Sekmadienio repeticijoje mes jau dainavome abu su Leonu... Aš dainavau va nuo šitos vietos;... kad jam keletis taip toli ir kad naktelė taip tamsi ir jis dainavo, kad jam keletis

šviėsoms krintant tik ant vaidintojų.

Apžiūrėjęme Daugvilos paruoštus dekoracijų eskizus. Ir visą būsimos scenos modelį miniatiūroje. Trys lieknai berželiai pinasi viršūnėmis aukštyn... Rausvai dega tolimesnių medžių kepurės... Ir man prisimena Nastės dialogas su Jonu išvažiuojančiu Amerikon ir ją atsikviesti žadančiu: "O ar rasiu ten beržą?..."

— Labai gražus dialogas, bet labai sunkus, — atsidūsta Linkevičiūtė.

Salėje repeticija ir vėl pilname įkarštyje. Dainuoja "Švento Jono rytelį". —

Muzikas Petras Armonas, dabartinis Dainavos ansamblio vadovas.

taip arti ir kad naktūžė taip šviesi, — vis aiškinasi su Zdanium Nerija Linkevičiūtė.

— Aktorius Leonas Barauskas vaidina Jono rolę, — anšvietė mane pirmininkas Smilga. — Visi kiti pastatyme atskirus vaidmenis turintieji yra jums iš kitų mūsų pastatymų žinomi: Emilija Gepnerienė, Irena Radienė, Joana Stoškutė, Julius Širka, Vytas Radys, Albertas Stočkus, Bernardas Vindašius, Pranas Kavaliauskas, Kazys Ulevičius ir Juozas Zoruka.

— Kaip su režisūra?

— Kazys Veselka turi savo idėjų. Masinėse scenose pas jį choristai nelaksto. Dažnai choras paliekamas scenos gilumoj, prožektorių

Sekminių naktigonės daina, — pasako į ausį Zdanis.

— Dainava niekada su orkestru nieko nestatė. Dabar gi chorą lydės trisdešimties instrumentų orkestras, — toliau aiškina muzikas J. Zdanius veikalui davęs muzikinį apipavidalinimą.

— Visos dainos yra naujos. Nė vienos iš pirmųjų čio pastatymo. Muzikantai daugumoje iš Liric Operos. Juos pasamdėme per muzikų uniją, muzikui William Fantozzi padedant. Jis jau ne pirmą kartą lietuviams šitaip pasitarnauja.

Pražydo, pasklido žiedai po laukus

Ir pievas išpynė margai...

Dainuojama paties Zda-

"Dainavos" veteranai, ansamblyje dainuojantieji jau antrą dešimtmetį. Vidury sėdi ansamblio pirm. Aleksas Smilga, E. Krasauskienė ir Albertas Stočkus, į ansamblį įstoję 1945 m. Hanau mieste, Vokietijoje ir iki šios dienos be pertraukos jame tebedainuoja. V. Noreikos nuotrauka

! Jaunimo Metus žengiant

Tautinio išlikimo rūpesčių pagauti, laisvųjų lietuvių judėjimai kalbose, planuose ir kai kuriuose veiksmuose pirmąjį dėmesį skiria jaunimui. Jaunimas pasidarė kone visų siekimų ir priemonių mastu. Kaip tas veiks jaunimą, ką pasakys jaunimas, koks čia bus jaunimo vaidmuo? — nuolat klausia valdybos, tarybos, pirmininkai ir pirmūnai. Šitokiom nuotakom yra formuojama lyg atskira tauta tautoje — jaunimo tauta. Tos tautos reikalams Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba atidavė visus 1966 metus. Jie bus vadinti Jaunimo Metais.

Gerai? Negerai? Pareis, nuo to, ko bus siekiama, kaip siekiama ir ko pasiekama.

Bet pirmiausiai. Kas tai jaunimo tautai priklauso? Jauni metais? Tada, kokio

V. MARIONAS

amžiaus priklauso dar jaunimui, o kokio jau ne? Kokiom gairėm šita riba gali būti atžymėta? Jauni nuotakom?

Palikime amžiaus reiką laisvai nuožiūrai. Bet nuotaka? su ja lengvesni dalykai — ji gali būti ir kuriama, ir kreipiama.

Kas yra jaunos nuotakos? Mano tikėjimu, tas, kas sugeba šiandien rytoj gyventi. Tas, kuris, pagal Nietschės mintį, supranta, kad galima laimingai gyventi nieko neatsimenant, bet neįmanoma — nieko neužmirštant. Tas, kuris, kaip šių dienų jaunų nuotakų simbolis John F. Kennedy sakė, priešinasi "tiems, kurie atmeta ateitį, abejoja dabartimi ir dir-

(Nukelta į 6 psl.)

Kardelį šviesų
šveisdamas
Tariau: mergytės
neužmiršiu
Neverki, mergele,
Palauk dar metelius...

Vytautą Radį lydi visas choras.

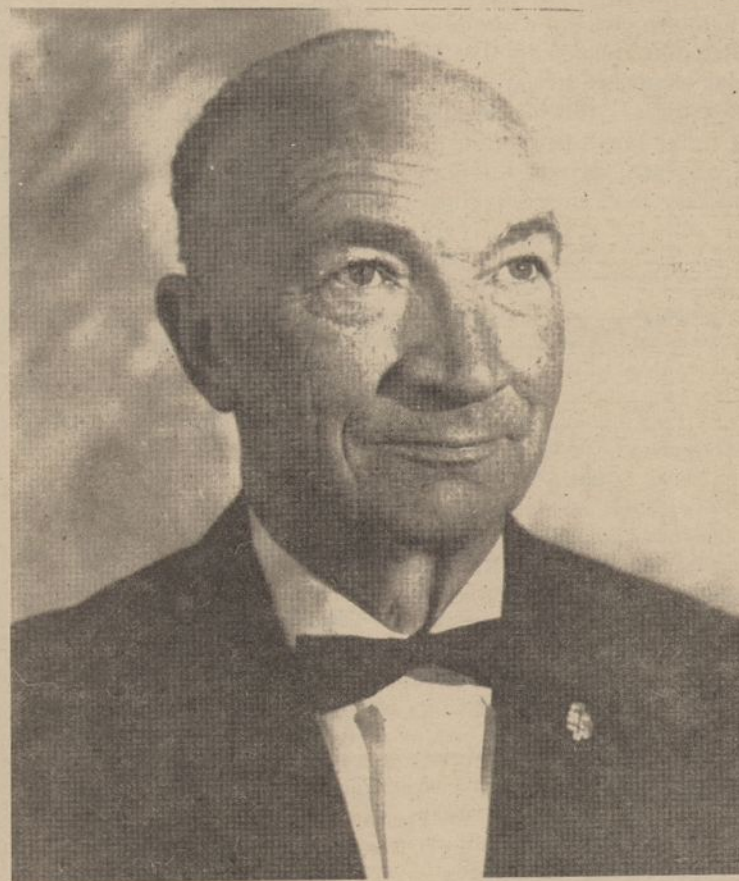
Atsiputimo minutėje sveikinuosi su senaisiais pažįstamais: buvusiu valdybos pirmininku Eugenijum Slavinsku (iš po skverno, nes jis juk naujavedys!), Jonu Paštuku, Irena Radienė, Kaziu Aukštinaičiu... O tiek daug naujų jaunų veidų... Toji dvidešimtmetė jaunuolė Dainava!

Didžiuosius dalykus esam jau gerai suvirkinę. Yra dar smulkmenų, kurias reikėtų išlyginti, bet tam turime dar bent dešimt repeticijų, — kalba šluostydamas prakaitą dirigentas P. Armonas.

— Velioniui Steponui Sodeikai pagerbti finalinę dainą daviau jo "Šiaurės pašvaistę", — aiškina vėliau muzikas Zdanius. — Sodeikai Nemunas visada buvo lyg šventas vardas, lyg relikvija. O šitoj dainoj jis ir minimas įspūdingai.

Kad sugrįžęs ant
Nemuno kranto
Iš tremtinio kelionės
liūdno
Glausčiau tartum
relikviją šventą
Radęs slenkstį namų
pelenuos.

Tokiais vakarais crescendo išsilieja Nemunas Hollywoodo svetainėje iš dainaviečių krūtinų. Ir išsilies jis į jūsų širdis Dainavai minint savąjį dvidešimtmetį Chicagos Marijos Aukštesniosios mokyklos salėje sausio 15 ir 16 dieną. A. Pavėjis

S. Narušis, Australijos LB Krašto valdybos pirmininkas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Caribbės Komiteto narys.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso sušaukimas mano giliu įsitikinimu yra nepaprastos reikšmės mūsų jaunosios kartos tautiniais reikalais įvykis.

Paskelbtieji 1966 metai — Jaunimo Metai, tai viena efektyvių priemonių jaunimą pasukti į tautinę-kultūrinę veiklą. Reikia tikėtis, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas lietuvių jaunimą suartins, paskatins ir uždegs kūrybiniais ir pozityviems darbams; Jaunimo Metų programa ves jaunimą į didesnę sąmoningumą ir ryžtą.

Esame tikri, kad šitie visi globalinio masto užsimojimai Australijos Lietuvių Jaunimą labai sujudino. Jau dabar matosi mūsų jaunimo pastangos ne tik dalyvauti P.L.J. Kongrese, bet ir jų iniciatyva šaukiamas Australijos lietuvių jaunimo kongresas 1966 m. sausio 3-8 d.d.

Mūsų vyresnioji karta visomis pastangomis rūpinasi ir siekia, kad jaunimas prisidėtų prie lietuvių tautos tęstinumo ir tikėjimo, kad vyresniųjų viltis jaunieji pateisins.

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

Mutual

Federal Savings and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Šv. Antano lietuvių berniukų gimnazijos Kennebunkporte auklėtiniai suvaidinė J. Giraudoux "Apoloną", su veikalo vertėja ir režisiere B. Kerbeliene.

Jaunimo Metus žengiant...

(Atkelta iš 5 psl.)

ba išlaikyti mus amžinai įmurgdytus praeityje".

Jauna nuotaika vilčių nesisavina, ji jas kuria. Viltys, atremtos į praeitį, yra senių tikėjimo dalis. Bet šitą tikėjimą, kaip per daug dažnai pasitaiko, išpažįsta ir dar visai jauni amžium.

Kudirka ne jauniems patikė, kai teigė "iš praeities tavo sūnūs te stiprybė semia". Jaunos idėjos ir jauna kūryba iš ateities sau stiprybę semia. Kas įpareigoja, kas realu ir kas būtina yra jaunos nuotalkos gyvybės šaltinis. Praeitį teikia sąlygas, medžiagą ir kelius. Ateitis veda jaunas nuotakas į sąlygų, medžiagų ir kelių keitimą.

Jaunimo Metai gali tapti mūsų visų nauju rytojumi. Gali, bet tik tada, kai jie bus padaryti jaunųjų ir atjaunėjimo metais.

Jaunimo Metai drąsia, aštria akim turėtų pažiūrėti, ką mes turime, kas mums būtina turėti ir ką galime turėti.

Turime bendruomenę. Bet ji dar nėra, kuo ji skelbiasi esanti ir kuo ji tariaisi esanti. Ji tebėra istorikų ir sentimentalių nuotaičių apsėsta. Srovė, kuria ji plaukia, nėra nei pagrindi-

nė, nei gili. Grybšteliama šen ir ten. Kai kas paminiama, kai kur prisidedama, kai kur atstovaujama. Bet didžiuliosios gyvybinės reikaluos pralaimima. Knygų ir laikraščių vertė ir kiekiai vis tebėra tik trupmena to, kas galėtų ir turėtų būti. Visų dalyvavimas kultūrinis ir visuomeninis judėjimas smarkiai sumažėjęs ir tebemažėja. Ekonominėje ir socialinėje veiklos srityje bendruomenė visai nieko nėra padariusi. Visai nenorima matyti, kad lituanistinis švietimo darbas reikalingas naujų tikslų ir naujų nuotaičių.

Ne, bendruomenė dar nėra ta, kas ji turi būti. Be jos dar galima apseiti, ji vis dar ne gyvybiškai būtina. O ji turėtų tapti tokia, kad su ja ir joje būtų darytųsi ne tiek kiekvieno pareiga, kiek būtinybė ir išsakaičiamas. Tautinis, kultūrinis, socialinis ir ekonominis išsakaičiamas.

Jeigu būtų kas veda ir planuoja, atsirastų ir jėgų, ir pinigų gyviems planams paremti.

Šitie žodžiai šiuo metu nėra tariaimi kaip kieno nors kritika. Tai kvietimas į Jaunimo Metus su jaunom

nuotakom žengti. Tegul netampa jie ištisa gegužinių ir pavėju grandim. Tegul atranda jie drąsių ir

DETROIT

SLA 352 KUOPOS VEIKLA

Sausio 2 d. SLA 352 kuopos susirinkime, įvykusiame Lietuvių Namuose, buvo apsvastyta kuopos veikla 1965 metais.

Kuopa turi 427 narius. Iš jų 312 suaugusiųjų ir 115 vaikų. Nariai verbuojami ir toliau. Narių verbavime labai daug darbuojasi centrinis organizatorius ir šios kuopos pirmininkas A. Sukauskas. Nuo jo neatsilieka ir kuopos sekretorius P. Januška. Kiti organizatoriai dirba kiek silpniau, bet yra vilties, kad ir jie dar pasispaus ir šiais su-

kūrybingų vadų, kurie būtų mėgiami, paklusti ir įtikėti.

Bendruomenė Jaunimo Metus paskelbė. Tegul Jaunimo Metai iš bendruomenės Bendruomenę padaro. Tegul jie mums padeda atnaujinti nors šią dieną, jeigu dar ir ne rytojų.

kaktuviniiais metais padirbės ir kuopą naujais nariais dar padidins.

Iš finansų sekretoriaus pranešimo matyti, kad kuopa per 1965 metus turėjo 10,666.37 dol. pajamų ir 10,005.41 dol. išlaidų.

Kuopa per 1965 metus yra sušelpusi ir paaugojusi: Lietuvių Balso Radijo Klubui \$17.00; Lietuvių Melodijų Radijo Programai — \$10.00; D. L. O. C. \$4.00; Vasario 16 Gimnazijai — \$20.00; Balfui \$10.00; Lapkričio mėn. 13 d. manifestacijai paremti \$10.00; Čiurlionio Ansamblio monografijai išleisti \$25.00.

Susirinkime nutarta kovoti mėn. 13 d. surengti SLA 80 metų sukakties paminėjimą-banketą su programa Lietuvių Namuose.

Sukakties paminėjimui rengti buvo sudarytas komitetas.

J. Mitkus skaitė gautą L. F. raštą ir siūlė kuopai įnešti atitinkamą pinigų sumą ir būti to fondo nariu, nes kol kas iš SLA tik 217 kuopa yra įnešusi \$100.00 ir yra to fondo pil-

nateisė narė.

Susirinkime buvo pristatyta nauja 1966 metams kuopos valdyba: pirm. A. Sukauskas, vicepirm. K. Navasaitis, fin. sekr. J. Mitkus, išdininkas E. Trimeris, sekr. P. Januška, išdo glob. P. Vencelevičius, M. Balčiūnas ir B. Burba ir tvarkdarys J. Balnionis ir susirinkime išrinkti daktarai-kvotėjai: M. Dr. Eugenija Paužienė ir M. Dr. M. Miškinienė. A. Grinius

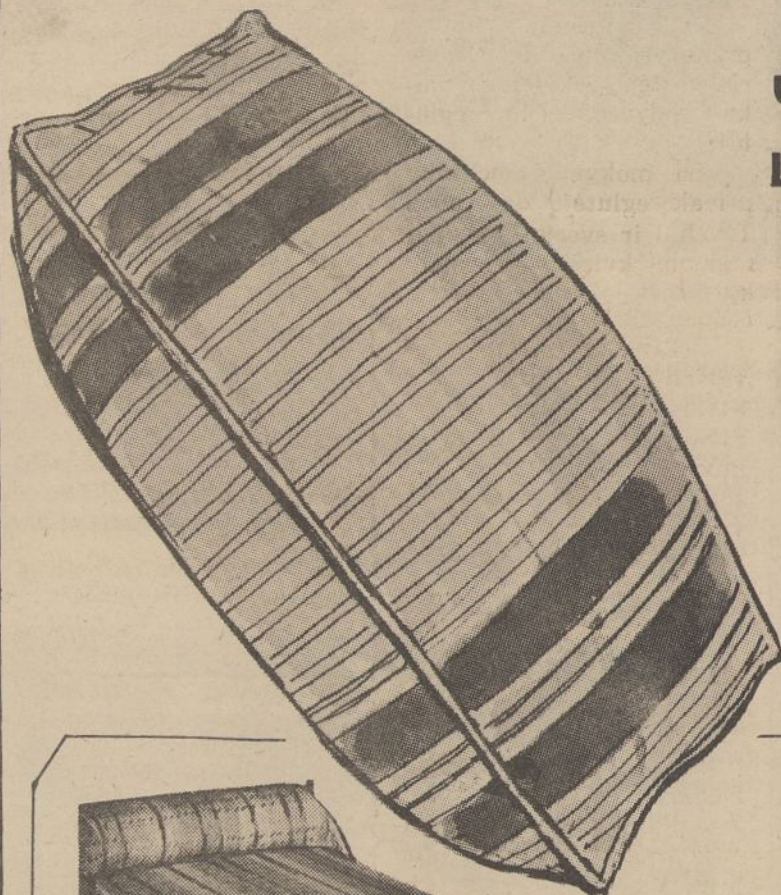
LIETUVIŠKA ARBATĖLĖ

Sausio 9 d., 4-6 val. p. p. Internationaliniame Institute (Kirby & John R.) Detroito Kultūros Klubas praves arbatėlę svetimtaučiams. Ta proga bus trumpa programa, kurią išpildys viešnia iš Italijos solistė Violeta Čizauskaitė. Jai akompanuos muz. Albertas Mateika. Be to, dalyvaus jaunas akordionistas Rimas Kasputis ir šeštadienines lietuvių mokyklos tautinių šokių šokėjai. vadovaujami Galinos Gobienės. Klubas kviečia dalyvauti ir lietuvius.

KRAUTUVĖ MIESTE ATDARA PIRMAID. IR KETVIRTAD. NUO 9:30 IKI 9 VAL. VAK. SKYRIAI NUO 9:30 IKI 9:30 V. V. NAUDOK EAGLE STAMPS KAIP PINIGUS VISOSE 6 MAY COMPANY KRAUTUVĖSE

MAY'S ALL 6 STORES BASEMENTS

SAUSIO BALTASIS IŠPARDAVIMAS JUMBO DYDŽIŲ

LIUKSUSINIAI 100% BALTŲ ANČIŲ PLUNKSNŲ SPECIALIOS PAGALVĖS

Super dydžio

5.99 viena

Tik pagalvokite, už kokią mažą kainą gaunate šias jumbo dydžio 22x28" pagalves. Pripildytos mažų ančių plunksnų, apvilktos nesipūkuojančiu medvilnės užvalkalu, apsiūtu tvirta siūle.

VISOSE 6 KRAUTUVĖSE

DYGSNIUOTOS IKI GRINDŲ OMBRE DRYŽŲ ANTKLODĖS

Viengubai 7.98 lovai

Pilno dydžio 9.98

Pritaikytos 84" užuolaidos .... 6.98 pora

Suteikite grožį jūsų miegamajam šiomis dygsniuotomis Chromspun taffeta antklodėmis. Ryškiai dryžuotos ružavomis, mėlynomis ar auksinėmis spalvomis.

Nėra Great Lakes krautuvėje

1/2 KAINOS IŠPARDAVIMAS! 100% VIRGIN ACRYLIC ELEKTRINĖS ANTKLODĖS

Kainavę 19.99

Pilno dydžio vienaveiksme kontrole

Ryšium su fabriko trukumais

Kainavę 24.99

Pilno dydžio daugveiksme kontrole

Ryšium su fabriko trukumais

9.99

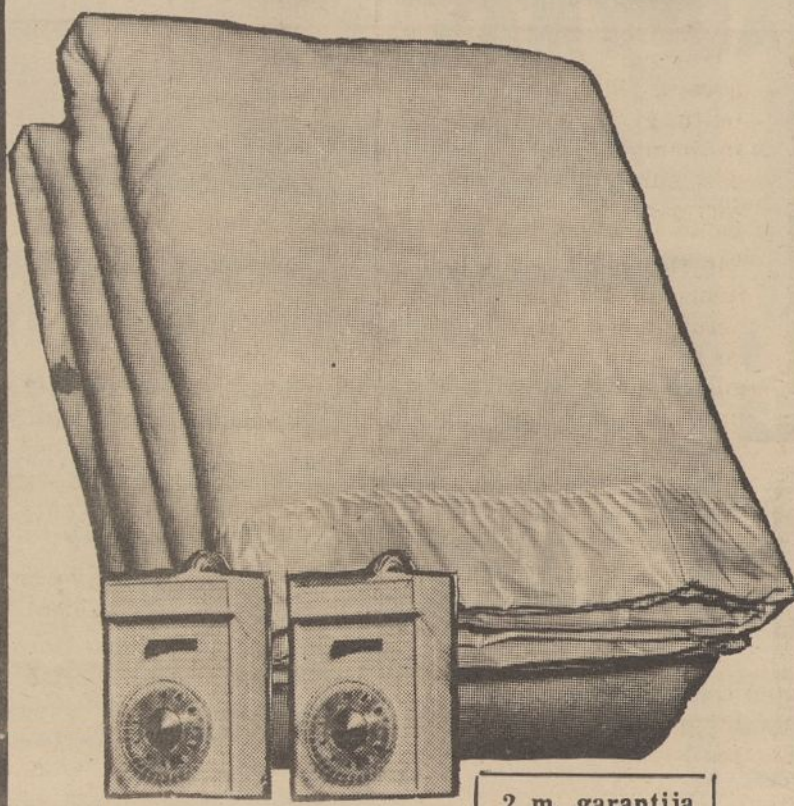
12.49

100% acrylic, skalbiamos ir džioviamos. Medžiagoje rasti trukumai liečia tik audinį. Elektros laidai ir kontrolė be priekaištų. Pasirinkimas ružavų, mėlynų, auksinių ar rusvų spalvų.

Nėra Great Lakes krautuvėje

Priimami užsakymai paštu ir telefonu — pasirenkant 2 spalvas. Šaukit CH 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT, DOWNTOWN AND BRANCHES

2 m. garantija elektros prietaisams

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

- NEW YORK 3, N. Y. — 39 — 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK, N. Y. 10011 — 108 W. 14th St. CH 3-3005
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. — 327 W. Broadway AN 8-0068
- BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO, Ill. 60622 — 2222 W. Chicago Ave. BR 8-6966
- CHICAGO, Ill. 60608 — 3212 So. Halsted St. WA 5-2737
- CLEVELAND, Ohio 44113 — 964 Literary Rd. TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7360 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. Tel. GL 8-2256

- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau GL 7-1575
- HARTFORD 14, Conn. — 290 Franklin Avenue. Tel. 233-8030, 246-0215

- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. Tel. AN 1-2994

- LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street PO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 22, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter St. FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 905 Bank St. PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• LB Clevelando I-mai Apylinkei priklausanti e j lietuviai prašomi užsimokėti LB solidarumo įnašą.

Užsimokėti galima valdybos nariams bet koku laiku kiekvieną sekmadienį po liet. pamaldų Sv. Jurgio parapijos salėje, arba pasiunčiant paštu valdybos išdininkui A. Jonačiui — 13415 Milan Ave., Cleveland, Ohio 44112.

Taip pat galima įnešti mūsų einamą saskaiton #12529 — Superior Savings

Vysk. Valančiaus. lituanistinės mokyklos jaunieji tautinių šokių šokėjai pasirodė per kalėdinį mokyklos vakarą.

Algio Pliodžinsko nuotrauka

Ass., paliekant (būtinai) raštelį su pavarde, adresu ir kiek įmokama.

Solidarumo įnašas priimamas už 1965 ir 1966 metus. Solid. mok.: šeimai 3 dol., viengungiui 2 dol. ir nedirbančiam 1 dol. metams.

Būkime solidarūs LB tikslų parėmimui atliekant daliną tautinį įsipareigojimą. Nevarstysime Tamstų namų durų ir nesiuntinėdami atskirų paraginimų sumąžinsime LB-nei išlaidas.

LB Clevelando I-os Apyl. Valdyba

• Šv. Kazimiero Lituanistinės mokyklos mokinių eglutė įvyks sausio 9 d., 3 v. p. p. Naujosios parapijos salėje.

Programa žada būti įvairi ir įdomi. Bus atskirų skyrių pasirodymai, jaunesnių ir vyresnių tautinių šokių šokėjų grupės ir, žinoma, Kalėdų senelės.

Tėvai prašomi dovanėles pristatyti apie vieno dolerio vertės kiekvienam vaikui, dalyvaujančiam eglutėje.

Visi mokyklos mokiniai privalo eglutėje dalyvauti. Tėveliai ir svečiai taip pat maloniai kviečiami atsilankyti.

• Tėvynės Garsų radiojo valandėlės vedėjas Juozas Stempužis ir solistė Aldona Stempužienė su savo sūnumis Almiu ir Linu Naujuosius Metus sutikti buvo nuvykę į Washingtoną. Kelionėje aplankė Tautinę katedrą, kurioje bus įrengta Šiluvos koplyčia, Kongreso biblioteką, Kapitolijų, įvairius istorinius paminklus, Arlingtono kapines ir prezidento J. F. Kennedy kapą.

Stempužiai viešėjo pas Dr. Mykolą ir Moniką Slapšius, kurie sudarė progą susitikti daug Washingtono ir Baltimorės lietuvių.

• Vysk. Valančiaus lituanistinė mokykla darbą pradeda šeštadienį, sausio 8 d., 9 val. 15 min.

• Gėlių ir namų paroda šiemet Clevelande įvyks nuo kovo 5 iki kovo 13 d. "Pavasario Promenada" — tai nauja parodos tema. Paruodai paruošti pakviesta eilė įžymių architektų, gi ją remia ir globoja namais, gėlėmis ir sodais suinteresuotos organizacijos.

• Dėmesio visiems turintiems du automobilius ir neturėjusiems nelaimių laike paskutinių 3 metų, yra galimybė sutaupyti net 20 proc. savo mokamos premijos. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Eduardas Steponavičius su šeima sugrįžo gražiai praleidęs šventes saulėtoje Floridoje. Jazbučių Motely. 8910 Collins Ave., Miami Beach, buvo suruoštos bendros Kučios, kur ne lauktai sutiko gimnazijos drauga Juozą Ruokį. Naujus metus sutiko Miami Lietuvių Klube. Aplankė buvusius clevelandiečius p.

Mišėika ir Dr. St. Tamošaitį. Kartu su jais atostogavo Mindaugas Leknickas.

• ALRK Moterų S-gos 36 kuopos susirinkimas įvyks sausio 9 d., sekmadienį, tuoj po 10 val. pamaldų Naujos parapijos valgykloje.

Naują valdybą sudaro: pirmininkė A. Benokraitienė, vicepirm. Ona Mikelionienė, sekretorė Alb. Barzdukienė, išdininkė Ignatavičienė ir centro raštininkė Saliomėja Miliauskienė.

Naujoji valdyba pramato labiau suaktyvinti veikimą ir sukviešti visas Naujoje parapijoje gyvenančias moteris, nes tik drauge galėsime ryžtingai prisidėti prie lietuviškumo palaikymo parapijoje.

• M. Ivanausko liepsnos tapybos dailės parodą numatoma suruošti kovo mėn. Naujosios parapijos salėje.

IŠNUOMOJAMAS GYDYTOJUI KABINETAS

3 kambariai su visais reikalingais įrengimais. 848 East 185 gt. Kreiptis pas Blškevičių. (2-4)

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas parduoda 2 šeimų (5-5) namą prie Šv. Jurgio parapijos. 1½ automob. garažas su užt. durimis. Naujos vandens nuobėgos, 2 nauji gazo pečiai. Gale porčiai. Variniai vamzdžiai. Padalintas rūsys su dušu ir išviete. Yra kilimai, užuolaidos ir orui vėsintuvai.

Kaina — greitam pardavimui. Tik suinteresuotiems.

Tairautis tel. EX 1-4329. (142-2)

GRINDER PROFILE

CLEAR AND SHARP. Experienced in grinding intricate form milling cutters and profile cutters; own tools and set-ups on all jobs; good hourly rate and fringe benefits.

NATIONAL TOOL CO.
11200 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO
(2-3)

WANTED AT ONCE
HYDRO-TEL OPERATORS
BORING MILL OPERATORS
BENCH MEN FOR DIE CAST DIES

RADIAL DRILL OPERATOR
JOURNEYMEN PREFERRED
58 hour week. All shifts

PERMANENT MOLD DIE CO.
2275 E 9 Mile Rd.
Warren, Mich.
313 — 536-9055 (141-8)

JOURNEYMEN TOOL & DIEMAKERS

Excellent career opportunity in fast growing Company for Tool & Diemaker or Machinists. In the can and closure field. New modern air conditioned plant located 60 miles West of Atlanta.

Send resume to
SOUTHERN CAN CO.
Tallapoosa, Georgia 30176
(141-2)

DIE MAKERS

58 Hour week. Days or nights. Steady employment. Fringe benefits.

AETNA TOOL & DIE COMPANY
24331 Sherwood
313 — JE 6-0240
Detroit, Mich.
(139-2)

Clevelando Živilės draugovės skautės K. Jankutė, L. Vaiginytė, L. Snarskytė, R. Juodikytė, I. Raulinaitytė, R. Butkutė ir R. Pliodžinskaitė suvaadinusios gyvąjį paveikslą "Betliejus".

V. Bacevičiaus nuotrauka

IR ŠI KARTĄ NEUŽTENKA ĮRODYMŲ

Lapričio mėn. "Laiškai Lietuviams" patiekia studentų pasisakymus, kaip mūsų jaunimas vertina išeivioj pasirodžiusią lietuvių literatūrą. P. Margis Matulionis ten rašo, kad pernai vasarą Los Angeles Dailių Menų klube išreiškęs nepalankią nuomonę apie mūsų išeivijos literatūrą, būtent, kad ji riogsnat ribotų tautinių ir kaimiškų temų pelkėse. Būvęs, girdi, pakaltintas neapsiskaitymu ir pareikalautas tikslėsnų, mokslinės įvertinimų. Dabar jis patiekia raštišką apybraižą, nes sakosi susipažinęs su keturiais tremtinių kūriniiais: J. Gliados "Šikšnosparnių sostu", J. Ignatono "Lūžiais", N. Mazalaitės "Negestimi" ir A. Kairio "Diagnoze". Bet ir po šio apskaitymo jis ima dar drąsiau kartoti:

-- Mūsų autoriai kreipia per didelį dėmesį į ribotas tautines problemas, dar blogiau, jų neišsprendžia... Kol mūsų rašytojai užsidarys tremtyje ir jų žodžiai nesisuks toliau už lietuviško kaimo, tol jų kūryba liks menka ir svetimųjų neįvertinta.

Pagiriant jaunąją kritiką už domėjimąsi lietuvių literatūra, visiškai negalima sutikti su jo tuo drąsiu kartojimu, kad mūsų rašytojų kūryba menka, juo labiau, kad jis susipažino, atrodo, tik su keturiais kūriniiais. Labai patartina būtų jam susipažinti su kitų mūsų rašytojų kūryba. Manau, kad akiračius labai praplėstų M. Katiliškis, J. Švaisas, A. Baronas, P. Andriušis ir kiti išeivioj gyvenę rašytojai. Ne visų jų tematika yra tokia, kokią mini M. Matulionis, bet nejaugi viskas, kas riboja tautinėmis problemomis ir toliau neišeina už lietuviško kaimo, yra jau menka ir mažai vertinama. Šiuolaikinės lietuvių problemos, jų išgyvenimai bei kieta patirtis ir dažna aplinka nėra menkaverčiai dalykai. Rašytojai savo kūryboje dažnai atsiremia į tai ir tati yra natūralu, nes tai jiems išgyventa, labiausiai suprantama plotmė. Juk Amerikos rašytojas E. Hemingway tikėjo, kad reikia rašyti tikrai, ką pats tikrai jauti, o ne tai ką galėtų jausti. Todėl jo romanai bei novelės dažnai atremti į jo paties gyvenimą. Kitas amerikietis rašytojas Wil-

liam Sydney Porter gražiai parašė paprastų žmonių gyvenimą New York'o mieste. Kodėl gi mūsų rašytojų kūryba turėtų būti menka, jei vaizduoja lietuvišką kaimą. Amerikietis rašytoja Katherine Anne Porter, norėdama pagauti tikrą esmę pasaulinių katastrofų, pabrėžia iliuzijų praradimą ir neįstengimą prisitaikyti. Dažnas ir mūsų šikšnis neįstengia prisitaikyti, bet tas dar nereiškia, kad todėl rašytojų kūryba menkavertė. Amerikiečio rašytojo Thomo Wolfe veikalas "LookHomeward, Angel" vaizduoja North Carolina vieną kampučį, kur rašytojas gimė ir užaugo ir bendrai visas tas jo veikalas yra pilnas autobiografinio tono. Tik lietuvis rašytojas, pasak P. M. Matulionio, nepateiks tikros kūrybos, jei rašys apie savo gimtąjį kaimą. Amerikietis rašytojas John Steinbeck labai sielosios didžia Amerikos problema -- 1930 m. depresija ir todėl jo kūryboje dažnai atsispindi darbininkų vargai. Mąstyti, kad ir lietuvis rašytojas gali rašyti apie savo tautos problemas. Amerikietis dramaturgas Tennessee Williams daug stiprybės sėmės iš savo jaunystės ir vaizdavo dažnokai paprastus amatininkus ir skurdžią aplinką. Neginčytina, kad panašiai gali elgtis ir lietuvių rašytojai.

Galima būtų patiekti ir daugiau pavyzdžių, bet gal pakaks tik pabrėžti, kad žmogaus kūryba turi būti laisva. Nebūtų tai kūryba pilna to žodžio prasme, jei būtų iš anksto nustatyta, ką ir kaip rašyti. Taip pat, atrodo, kad kritikai turi turėti vienodą mastą visų tautų rašytojams. Žinoma, gal jaunas kritikas Matulionis pasakys, kad čia paminti Amerikos rašytojai, nors kartais ir rašė apie tautines problemas bei lokalinius dalykus, bet visgi sukūrė didingą, pasigėrėtiną literatūrą. Sukūrė ir lietuvių, reikia tik įsijausti ir pasistengti suprasti. Negalima nuvertinti ir M. Matulionio minėtų kūrinių. Tai labai subjektyvi nuomonė.

Pagaliau negalima pasakyti, kad mūsų literatūra svetimųjų mažai įvertinama. Jei nukreipti į Tėvynę žvilgsnį, tai jau vien Putino-Mykolaičio "Altoriai šešelyje" romanas buvo ir tebėra "masterpiece", išverstas į keilias svetimas kalbas. Mąstyti, kas jaunas kritikas Matulionis žino ir girdėjo apie rašytojo V. Ramono "Kryžius" išverstus čia Amerikoje į anglų kalbą. Labai pažymėtina rašytojo Stepono Zobarsko veikla ir "Manyland Books" leidykla, kuri patiekė amerikiečiui skaitytojui nemažą lietuvių kūrybos dalykelių. Paskutiniu laiku rašytojas Albinas Baranauskas išvertė rašyt. M. Vaitkaus "Tvaną" anglų kalbon, o minėta leidykla tikrai puikiai tą "The Deluge" išleido. Anglų kalbos profesorius Charles Angoff, kaip ir seniau, ir šiam leidiniui parašė įvadą, pažymėdamas, kad tai pasaulinio masto tema, nes "The Deluge" atpašakoja didingą biblinį įvykį šių dienų išsireiškimais ir vertėmis.

Taigi galutinio išvadoj atrodo, kad jaunas kritikas M. Matulionis savo apybraižoj savo perdrąsiems teigimams nepateikė reikalingų ir įtikinančių įrodymų. Mąstyti, kad jis išvis jo neturi.

L. Eimantas

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Vilties Draugijos ir ALT S-gos vajeaus i goje savo inaus padidino New Yorko tautinës srovës rganizacijų veikėjas Jurgis Kiaunė — 5 dol., ta proga apsimokėjęs ir Dirvos prenumeratą už 2 metus.

Naujai į Vilties Draugiją įstojo uolus lietuvių spaudos rėmėjas P. Zailskas, iš Cicero, įnešęs 10 dol. ir ta proga pratęsęs savo ir sūnaus Algimanto Zailsko Dirvos prenumeratas.

Edvardas Laukys pravedė diskusijas: "Kodėl turime išlikti lietuviais ir kaip išlaikyti lietuviybę". Visi nariai turėjo progos išreikšti savo nuomonę ir atvirai pasisėkėti. Būdingiausi pasakymai ta tema buvo, kad kalba, papročiai, kultūra ir praeities didinga istorija mus, lietuvius, jungia.

Po diskusijų buvo aptarti tolimesnės veiklos reikalai. Sekantis susirinkimas įvyks vasario mėn. su filisterialais bei svečiais.

• Arch. Sigitas Novickis su žmona Kristina ir dukrele Liuda iš San Francisco, Calif. dvi savaites atostogų praleido New Yorke pas tėvus ir uošvius. Ta proga aplankė ir bičiulius.

• Inž. Viktoras Naudžius su žmona iš Chicago Kalėdų šventėms buvo atvykę į New Yorką pas tėvus dr. prof. Vinčą ir Oną Kanaukus.

• Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko Klubas sausio 22 d., 8 val. vak. ruošia balių gražioje naujai įrengtoje Le Cordon Bleu salėje Jamaica Ave. ir 96 Street kampas, Woodhaven, N. Y.

• Korp! Gintaras naująja valdybą sudaro: pirmininkas Vaidotas Šimaitis, 6841 So. Oakley, Chicago, Ill. 60636, vicepirmininkas Gintaras Barkauskas, sekretorius Ričardas Mačiulis, laivūnas Julius Butkus, tėvūnas Gintaras Naučas.

• Inž. Antanas J. Rudis, naujasis Amerikos Lietuvių tarybos pirmininkas.

Praėjusią savaitę ALT posėdyje naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigoms sekančiai: pirmininkas inž. Antanas J. Rudis; I-sis vicepirm. dr. P. Grigaitis; vicepirmininkai Teodoras Blinstrubas, Povilas Dargis, dr. Vladas Šimaitis, dr. Jonas Zūris; I-sis sekretorius inž. Eugenijus Bartkus; II-sis sekr. dr. Kazys Šidlauskas; ižd. Mykolas Vaidyla; finansų sekretorius Jonas Talalas.

• Korp. Neo-Lithuania New Yorke gruodžio 17 d. kol. V. Jurgėlos namuose turėjo senorių ir juniorių suėigą, kurioje pirmininkas

BRONIUS NEMICKAS VADOVAUJA GEOLOGI- NIAMS TYRINĖJIMAMS

Geologijos mokslų magistras Bronius Nemickas nuo gruodžio mėn. paskirtas vadovu Pietų Floridoje vykdomų geologinių tyrinėjimų, kuriuos vykdo New Jersey Zinc kompanija, turinti eilėje Amerikos valstijų ir Kanadoje cinko ir fosforo kasyklas, tyrimų laboratorijas bei iškaskenų apdirbimo įmones.

Bronius Nemickas, 1959 m. baigęs Brooklyno Aukštesniąją Technikos Mokyklą, tuojau įstojo į New Yorko Universitetą, kuriame studijavo civilinę inžineriją ir geologiją. Jis baigė geologijos mokslus tame universitete 1964 metų pradžioje, įgydamas tikslųjų mokslų bakalauro (B. S.) laipsnį, ir studijas tęsė West Virginijos Valstybiname Universitete. Čia jam išėjus atitinkamą kursą, labai gerai išlaikius reikalingus egzaminus, atlikus laboratorinius tyrimus ir (Cum Laude) parašius bei apgynus tezė apie "Putnago paviršiaus apskritėjimą", buvo suteiktas geologijos mokslų magistro laipsnis. Ta proga jaunasis Nemickas, rekomenduojamas universiteto, buvo išrinktas Amerikos Tikslųjų Mokslų Garbės Draugijos (Alpha Sigma) nariu.

Praeitą vasarą Bronius Nemickas buvo priimtas į minėtą bendrovę, turinčią savo pagrindinę būstinę New Yorke, ir paskirtas geologijos personalo nariu. Įmonės vadovybė, įvertindama jaunojo Nemicko profesinį pasiruošimą ir iniciatyvą, dabar pavedė jam atsakingas geologinių tyrinėjimų vadovo pareigas.

Bronius, dar lankydamas

Brooklyno Aukštesniąją Technikos Mokyklą ir New Yorko Miesto Universitetą, gyvai reikšėsi New Yorko lietuvių jaunimo veikloje: skautuose (ėjo įvairias pareigas: "Šarūno" draugovės bei skautų vyčių draugovės draugininko, skautų vyčių pastovyklės viršininko ir kt.), Lietuvių Studentų Sąjungos vietos skyriuje, tautinių šokių grupėje, lietuvių futbolo komandoje ir kt. Gimnazijos lankymo metu jis ypač veržėsi į sportą ir buvo pasiekęs nemenkų laimėjimų — 1958 metais buvo išrinktas New Yorko valstybės aukštesniųjų mokyklų "all scholastic" komandos nariu.

Jaunam geologui linkėtina ir toliau sėkmingai eiti mokslines pažangas kartu nenutraukiant ryšių su lietuviškąja visuomene.

• Pedagoginio Lituanistikos Instituto parankinės bibliotekos praplėtimui kalėdiniu švenčių proga Aldona ir Kazys Griškai atsiuntė 5 dol., dipl. inž. Pranas Urbutis — 20 dol., o Chicago Jaunimo Centro patarnautojų būrelis, kuriam vadovauja Patrimpas Prapuolenis ir Aleksandras Pakalniškis, iš savo pajamų, gautų už patarnavimus Jaunimo Centro drabužinėje, pasiskyrė 50 dol. Tame patarnautojų būrelyje dirba kai kurie Instituto studentai (P. Prapuolenis, Jurgis Bradūnas, Vyt. Narutis) ir kiti jaunuoliai, lanką lituanistikos mokyklas. Institutas visiems aukotojams dėkoja už jų realų dėmesį lietuviškajam švietimui.

• Bruno Markaitis S. J., tėvų jėzuitų provinciolas, kompozitorius, tars žodį Antano Nako tapybos darbų parodos atidaryme, kuri įvyks šį šeštadienį, sausio 8 d., 7 v. v. Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. Čiurlionio Galerija ir parodos globėjai Korp! Neo-Lithuania maloniai kviečia visus parodą aplankyti.

A T I T A I S Y M A S

Praeitų metų DIRVOS Nr. 142 iš Chicago Korp! Neo-Lithuania sueigos aprašymo per neapsižiūrėjimą buvo praleista: kol. Vytautas Kasniūnas — arbiter elegantiarum.

Kol. Vytautą Kasniūną labai atsiprašau.

Liucija Virpšaitė

Per Kalėdas Chicagoje pas seserį Oną ir Liudą Kronus viešėjo su šeima Gediminas Rakauskas, Adelaidės Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas, gražiai įsikūrusių Pietų Kryžiaus žemynė ir energingai įsijungęs Australijos lietuvių bendruomeninę, kultūrinę bei tautinę veiklą. Nuotraukoje iš kairės: P. Sirgedas, G. Rakauskas, J. Rakauskienė, O. Kronienė ir Ed. Vengianskas.

SUKILIMAS PRIEŠ... CHRUSČIOVĄ

Nei porą metų nepraejo nuo Chruščiovo siuntėjimo Maskvos dailininkų parodoj, o jau ir Lietuvoj, -- toj pačioj komunistų kontroliuojamoj spaudoj, kuri anuomet Chruščiovo išsiplėdimus skelbė Lietuvos menininkams kaip vienintelių sektinų dėsnių meno kūryboj, -- prasidėjo visai kitokios kalbos apie meną.

Anuomet Chruščiovas šiektiek naujoviškesnius paveikslus vadino teplione, nuo kurios, esą, jam vidurius suka. Gavo tada pylos ir menininkų tarybos, kam drįso įsileisti į parodą tokius "liaudžiai svetimus ir nesuprantamus paveikslus".

PAVEIKSLAI NE BATAI

Dabar, kai Chruščiovas iš "visko" pavirto "nieku", net Vilniaus Komjaunimo Tiesoj drąsiai niekina tokias nuomones apie meną, kuriose dar pasitaiko Chruščiovo pažintų aidai. Prieš kiek laiko toj Komjaunimo Tiesoj (1965/255) poetas M. Martinaitis -- gal radęs kieno kito parašytą nuomonę, o gal ir Chruščiovą prisiminęs -- rašė, kad meno kūriniai, tai ne Šiaulių Elnio (buv. Nurokų) fabriko pagaminti batai. Esą, jei žmonės kurio modelio batų neperka, tai fabrikas turi skaitytis su jų skoniu ir nepatikusį modelį išmesti, -- gaminti, kas pirkėjams patinka. Bet, esą, jeigu koks diletantas kolk sekmadienį neturėdamas kur nusidaužti užklysta gal pirmą kart gyvenime dailės parodon ir jos svečių knygon įrašo nuomonę, kad pamatęs tik teplionę, tai tas dar nereikš, kad menininkai tuojau turi jį klausyti, kas gi būtų ne teplionė, ir skubėti kurti pagal to diletančio skonį.

MENUI SUPRASTI REIKIA PASIRUOŠIMO

Kiek anksčiau toj pačioj Komjaunimo Tiesoj vienas skaitytojas dėstė pageidavimus, kad menas turįs būti prieinamas liaudies masėms, turįs būti joms suprantamas be specialaus pasiruošimo. Ta proga tas skaitytojas visai chruščioviškai apibarė ir menininkų tarybas, kam jos propaguojačios "liaudžiai" tolimą "meną".

Ir tą pažintą poetą Martinaitį suniekino: nuo kurio gi meto tapybai žitūrėti nereikia pasiruošimo? Literatūrą suprasti, sako, mokomės mokyklose vienuolių metų, maždaug po pamoką kasdien, tai kodėl tapyba turi būti tik tokia, kurią būtinai suprastų kiekvienas analfabetas?

Priešingai, -- sako poetas, dailininkų gynėjas nuo arogantiško minios teismo, -- Žitrovas klysta, "jei griežtai pasisako prieš naują tapybos techniką, išraiškos priemones, visai neanalizuoją, kiek jos tinka šių dienų turiniui išreikšti".

"Šiandieninė tapyba", -- toliau tęsia M. Martinaitis, -- "nori atskleisti, ką mes patys ne visuomet matome, nepastebime, pro ką dažnai praeiname. Meno nereikėtų, jeigu jis kalbėtų tik apie tai, kas jau seniai visiems žinoma".

GAZDINIMAS ABSTRAKCTIONIZMU

Ligi šiol sovietiniai meno kritikai -- partijos generalinės lini-

jos reišėkėjai -- gązdino žitrovus ir dailininkus vakarietiško dailės kūrybos formalizmo-abstrakcionizmo baubu, Martinaitis pavaizdavo to gąsdinimo išauklėtą trafaretinį samprotavimą:

"tai, kas nepasiruošusiam žitrovui nesuprantama -- visai neturi teisės egzistuoti, už tos ribos prasidedanti meno profanacija, arba ... abstrakcionizmas(!)".

Tokiame samprotavime glūdis vidujinis prieštaravimas: "kai kurie žitrovai (priekeištaujai žitrovams, o pataiko partijos ideologams E. red.) neva pasisakydami prieš šiandieninėje tapyboje vyraujantį formalizmą, patys tampa formalistais, reikalaudami kaiturių išraiškos priemonių sugrąžinimo į dailę. Mes žinome, kiek netolimoje praeityje kainavo mūsų menai reglamentavimas formos elementų, kurie taip disonavo "su nauju turiniu".

AR TAI KULTŪRINĖ NEPRIKLAUSOMYBĖ?

Išvadoje M. Martinaitis dar kartą grįžo prie "liaudiškos" (ir chruščioviškos) kritikos, pabrėždamas, kad -- "per visą atsiliepiamų knygų puslapį užrašyti "Teplionė" nereikia nei didelio proto, nei skonio... Mums patiems teks atsisirinkti tikrasias meno vertybes, kad jų paskui niekam neatiduotume, kad jos taptų mūsų amžina nuosavybe".

Toki pasisakymai lyg liudytų, tartum lietuvių kultūrininkai Lietuvoj būtų beatgauną kultūrinę nepriklausomybę, tai yra galimybę matuoti kultūrinės vertybes ne Maskvos, ne partijos, o savu mastu.

Yra, tačiau, žymių, kad drasesni pasisakymai Lietuvoj pasigirsta dar tik tada, kai kas nors panašu ataidi iš Maskvos. Taip dedas nebe pirmą kartą, todėl ir nežinia, ar ilgam.

(ELTA)

• Chicago Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla sausio 8 d., 7 val. vakaro Jaunimo Centre ruošia tradicinį vakarą. Pelnas skiriamas mokyklos naudai.

WANTED AT ONCE 1st CLASS

DIE LEADERS
DIE MAKERS
MILL HANDS
APPRENTICE

For progressive dies and stainless steel molding dies. Steady work. Top rates. Fringe benefits.

ZAGAROLI TOOL & MACHINE CO.

14300 Prairie
Detroit, Mich.

(141-5)

WANTED AT ONCE SKILLED

Multiple spindle automatic machine set up man. Qualified for working forman Job. Prefer Greenley experience. Days, steady, modern plant, excellent opportunity.

313 — TA 5-8805

(141-5)

Brangiai motinai ir uošvienei

MARIJAI RUDOKIENEI

mirus, Vilties Draugijos nariams

ir Dirvos rėmėjams Dr. A. R u -

d o k u i ir Poniai gilią užuojautą

reiškia

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirvos Redakcija

Pranešu giminėms ir pažįstamiems, kad, eidamas 96-tus metus, 1965 metų gruodžio mėn. 11 dieną Kaune mirė mūsų mylimas tėvas ir senelis

JONAS STRIMAITIS.

Palaidotas gruodžio 15 dieną Lukšiuose. Šakių apskr. Velionis beveik visą savo gyvenimą praleido Lukšiuose. Pasiliko nuliūdę sūnus Antanas su šeima, dukterys Stasė Ročkienė su sūnumi, ir Antosė Ulevičienė su šeima, Lietuvoje. Amerikoje: duktė Dr. Dominika Savickienė su šeima ir sūnus Juozas su šeima.

Praneša sūnus Juozas Strimaitis

Elizabeth, N. J.

Mielam bičiuliui

DR. ANTANUI RUDOKUI

ir visai giminei, jo brangiai motinai mirus, gilią

užuojautą reiškia

Barbora ir Teodoras Blinstrubai

Pulk. PETRUI KUTKAI

staiga mirus, mielai JANINAI KUTKIENEI ir

dukrai DANUTEI širdingą užuojautą reiškia

Jonas Našliūnas

Mieliems

ALEKSUI, KAZIUI ir BRONIUI SILIŪNAMS,

Jų tėvui Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą

Angelė ir Antanas Kašubai